

no sententia Ecclesiastica comprehendit sententiam excommunicationis & interdicti, adde de suspensionis, ut v. *Quarant* infra de verb. signif.

8. Quod nota ibi, ipsam faciem involvitur observari. Superiores Praefatos debere Praefatos sibi subditorum sententias exequi, si sint rationabiles, ut hic est casus secundum omnes, concordat text. in l. *Proponendam*, §. *Sin autem reus*, Cod. de iudic. & sic Superior ubi requiritur ab inferiore, ut exequatur illius sententiam, videtur posse admittere exceptiones eandem sententiam infringentes & de eis cognoscere, ut hic per Butr. n. 4. & Imol. n. 3. Haec tamen exequendi facultas competit Superiori Praefato non privatim ad inferiorem qui sententiam tulit: nam & minores iudices tam Ordinarii, quam delegati a principe, ac etiam Subdelegati possunt exequi sententias suas ex vi jurisdictionis quam habent, ut in *dist. 9. Sin autem reus* & arg. c. *Significasti* & c. In litteris supra de offic. Delegat. secundum Innoc. hic n. 7. & Joan. Andr. n. 3. Intellige verbaliter, scilicet pronunciando, exequendum, excommunicando, multam indicendo & similia non autem realiter in possessionem mittendo, ut per Innoc. d. n. 7. & Anchar. n. 2. in 2. q. spec. in tit. de exec. sent. §. *Nunc dicendum est* a quibus casus *scripsit*, qui tamen nihil firmat. Sed tunc vide Bart. in leg. a Divo Pio n. 14. De re iud.

9. Quinto nota ex fine textus, Episcopum posse abolere ab excommunicatione lata per Ordinarium inferiorem sibi subiectum, si eam nimis iustam esse compererit, ipso tamen vocato, qui sententiam tulit, ut per Butr. hic n. 4. Sed si eam inveniret rationabilem, non debet illum abolere, sed remittere ad suum excommunicantem, ut abolvat ad praescriptum c. *Ad reprimendam* infra eod. ut hic in gloss. final. & per Abb. n. 3.

10. Ultimo nota Ordinarios inferiores esse subiectos Episcopo Diocesano eorumque jurisdictionem non esse privatam, sed cumulativam cum ipso, ut hic Probatur aperte: nam iste Episcopus Florent. jubet ut sententiam iustam Plebanis, eamque non relaxare nisi eo vocato, quorum neutrum facere possit, si Plebanus illi subiectus non esset, ad idem c. 1. infra de eo qui *furt. ord. iussit*, cum multis similibus. Hoc tamen intelligit, nisi inferior praescripisset in certa parte Diocesis jurisdictionem ordinariam in exclusionem Episcopi, quod fieri potest, ut est textus in c. *Auditis* & ibi plene scripti infra de praescript. Item hoc intelligit, nisi inferior ex privilegio Apostolico haberet territorium separatum cum jurisdictione Episcopali vel quasi in Clerum & populum excluso Episcopo, ex hoc enim locus efficeretur nullus Diocesis, ita ut nec esset de Diocesi, nec in Diocesi Episcopi, ut dixerunt Domini de Rota dec. 207. n. 2. dno. & filius scripti in c. *Grave* n. 10. infra eod. & in c. *Nullus* n. 20. de Paroch. & dicam infra n. 21. Quorum quidem locorum meminit Tridentina Synodus in c. 9. in princ. sess. 24. & alios in locis.

11. Hinc infero ad jurisdictionem Praepositi Pratenfis & quareo, an oppidum Prati sit nullius Diocesis, an vero in Diocesi Pistoriensi.

Cum iam dudum penderet in Sacra Congregatione Concilii causa jurisdictionis inter Episcopum Pistoriensem & Praepositum Collegiatum Ecclesiae Sancti Stephani Terrae Prati, ut hae controversia quantocius definiretur, D. Cardinalis Medicus praesens dicte Ecclesiae Praepositus & Episcopus Pistorienses per supplicem libellum ab utroque subscriptum supplicaverunt se, record. Gregorio XV. quatenus eidem Congregationi committeret & mandaret, ut causam huiusmodi tam in petitorio, quam in possessorio terminaret, ac decideret & eius sententiam per speciale scriptum annuit illorum petitioni, mandavitque ipsi Congregationi, ut totam hanc causam cognosceret, ac decideret. Post huiusmodi autem commissionem partes concordaverunt, ut pro causa expeditione aut omnia proponeretur infra scriptum dubium, videlicet an Terra Prati sit in Diocesi Pistoriensi in casu & ad effectum de quo agitur. Ex scripturis autem ab Episcopo exhibitis videtur concludenter probari existentiam in Diocesi.

12. Quod ut evidentiis appareat observandum est tribus modis posse contingere, ut aliquis locus sit nullius Diocesis, videlicet origine, privilegio, ac praescriptione, ut scripti latissime in c. *Nullus* a n. 12. infra de Paroch. origine, quia in antiqua divisione Provinciarum & Urbium, in quibus Petrus Apostolorum Princeps Archiepiscopus & Episcopus constituit, secundum Joan. Andr. in addit. ad Specul. tit. de priv. v. & sciendum quod quidam sunt Abbates, ubi de Abbate Sublacensi, Farfensi, atque aliis pluribus, & v. *Aliqui vero post Host.* in c. cum contingat n. 1. de foro compet.

13. Ex quidem quod pertinet ad originem tantum abest, ut Praetium fuerit ex illis locis, quae in divisione limitum remanserunt extra limites cuiusque Diocesis, ut potius conllet

operissimum inclusum fuisse in Diocesi Pistoriensi: nam inter alia exhibentur ab Episcopo litterae Apostolicae & Consoletoriales lex diversorum Pontificum ab anno 1134. videlicet Innocentii II. Celestini II. Anselmi IV. Urbani III. Innocentii III. & Honorii III. Episcopo Pistoriensi directae, in quibus praescribuntur termini & Ecclesiae Pistorien. Diocesis, inter quas primo loco recenletur Plebs S. Stephani in Prato & deinde adfciuntur haec formalia verba: *Ad haec adiectis sancimus, ut occasione privilegii, quod Praetiser ad nobis se impetrasse cogaudent, nulla iniuria vel immunitate & inobedientia matri suae Pistoriensi Ecclesiae in aliquo inferatur, nec Praetensis Ecclesiae vel Clerici ipsius loci eodem scripto contra iustitiam, vel dignitatem aut inobedientiam Ecclesiae, seu Episcopi Pistoriensi stantur; sed quemadmodum praedecessorum nostrorum tempore extitit, ita jam dicta Praetensis Ecclesiae abque alio diminutione potestatis, aut dignitatis Pistoriensi Ecclesiae, vel Episcopo eius in omnibus obediens & subiecta permaneat, simile in c. ut. infra de confir. uti. vel imm. & in c. cum non liceat de praescript.*

Rursum exhibentur litterae in forma Brevis ejusdem Celestini II. quibus anno 1147. Idem Pontifex scripsit Clero & Populo Praetensi his verbis: *Per Apostolica vobis scripta mandamus, quatenus Venerabili Fratri Nostro Pistoriensi Episcopo tanquam proprio Pastori & animarum vestrorum Episcopo, abque ulla contradictione debitam obedientiam & reverentiam similiter deferatis.* Quae quidem litterae Apostolicae clarissime probant originalem existentiam in Diocesi Pistoriensi & omnimodam dictae Praepositurae subjectionem Pistoriensi Episcopo quia emanantur principaliter ad describendam Diocesis & in illis non enunciat simpliciter; sed auctoritate Apostolica statuitur & disponitur, ut Praepositura & illius Clerici subint eidem Episcopo illumque recognoscant in Pastorem & proprium Episcopum animarum suarum. Unde ex his resultat plenissima probatio, c. *Si Papa*, §. 1. ubi omnes notant de priv. lib. 6. Clem. unic. de probat. & in his terminis resolvit Rota dec. 405. n. 1. & 2. & per totam & dec. 432. n. 2. & dec. 683. n. 2. ad finem par. 1. recen. Cum quibus consonat Mappa antiquissima, seu Planta Geographica compilata ex Archivio Pistoriensi, ex qua apparet limites dicti Episcopatus ab Oriente esse flumen Bifenitum dividens Diocesis Pistoriensem a Florentina; & transflumen a parte Pistorii sitam esse Terram ipsam Prati, quod ponderat Rota in praelagata dec. 405. n. 1.

Ac praeterea extat in Oppido Prati antiquissimum Episcopo-13 pale Palatium, in quo Episcopi tanquam in proprio Tribunali semper ordinariam jurisdictionem exercuerunt, ut patet ex innumeris ferè actis productis & compilatis ab anno 1424. usque in praesentem diem & datur Vicariarum deputaciones in eadem Terra Prati factae non solum ab Episcopo; sed etiam à Capitulo Pistoriensi Sede vacante usque ad annum 1536. quo ex concordia inita inter Episcopum & Praepositum fuit constitutus communis Vicarius, qui nomine utriusque sui diceret, videlicet pro Episcopo in his quae spectant ad jurisdictionem Ordinariam & pro praeposito in his, quae pertinent ad illius indultum. Erectio autem Tribunalis & exercitium jurisdictionis nulli dubium est quin probent situationem in Diocesi, per text. in c. cum Episcopus, ut off. ord. lib. 6. & docuit Bald. conf. 420. n. 1. in fin. vers. Item per exercitium lib. 1. & alii citati à Malcardo de probat. concl. 103. volum. 1.

Ac postremo datur innumere ferè enunciativa antiquissimae tam in litteris Apostolicis, quam in aliis scripturis etiam à Praeposito compulsatis & productis usque ab anno 1246. in quibus Praetium enunciat Pistoriensi Diocesi: inter quas extat mandatum procuratoris Cosmi primi magni Ducis Etruriae anno 1549. ad praesentandum Praepositum coram Episcopo Pistoriensi vel eius Vicario cum institutione subiecta & effectum sortita; in quo mandato & institutione similiter Praepositura pluries enunciat Pistoriensi Diocesi & datur etiam sollemniter enunciativa Joan. Cardinalis Medicus, qui postea ad Pontificatum evehctus est & Leo X. appellatus. In enim in instrumento sui personalis accessit ad dictam praeposituram enunciat Praepositus Collegiatum Ecclesiae Prati Pistoriensi Diocesis anno 1492.

Sed novissime exhibitae sunt centum quinquaginta tres similes enunciativae, ex registris Apostolicis extractae à Sixto IV. usque ad Paulum V. inter quas quatuor sunt de ipsamet praepositura, prima scilicet Innoc. VIII. ad favorem dicti Joan. Card. Medicus; secunda ejusdem Leonis; tertia Julii III. quae fuit nova provisio super institutione facta ab Episcopo Pistoriensi ad praesentationem ipsius Cosmi & quarta Gregorii XIII. ad favorem Ferdinandi Cardinalis Medicus postea magni Ducis. Reliquae enunciations sunt in collationibus Canonatarum dictae Ecclesiae, seu beneficiarum in Terra Prati, seu illius Comitatu existentium. Quae quidem enunciativae cum sint quamplurimae & antiquissimae, plene probant situationem ut notant Butr. Aret. & alii in c. cum causam, de prob. DD. in l. cum aliquis, C. jur. delibet. & sapienter decidit Rota, ut apud Card. Seraph. dec. 438. n. 1. & dec. 161. n. 4. & in recent. dec. 261. n. 8. part. 6. & serpe alias. Cum praeterea non fo-24 lum

lum sint faulces tot administris; sed etiam aliis corroboratae probationibus, Achil. dec. 7. de consell. Rot. dec. 405. n. 3. part. 1. & dec. 223. part. 2. recent. Haec quoad originem.

Privilegio autem locus fieri potest nullius Diocesis per separationem, seu dismembrationem à Diocesi, in qua prius exibat & per concessionem jurisdictionis quasi Episcopalis factam inferiori Praefato in a lerum & populum privatim ad Episcopum. Per hoc enim inferior constituitur in proprio territorio; & sic extra Diocesium Episcopi, ut resolvit Rot. dec. 324. par. 1. recent. & dictum est supra n. 12. Quotiescumque enim Praefati inferiores habent territorium separatum, illud dicitur esse nullius Diocesis; ita nec in Diocesi nec de Diocesi alterius esse dicitur; sed sit proprium territorium, respectu cuius ipsi quoque Diocesani vocantur, ut voluit gloss. in Clem. 1. §. *Volamus in ver. Diocesani*, quam ibi sequuntur Card. in 4. q. n. 2. Imol. n. 38. Abb. n. 15. & Vital. n. 4. de foro compet. Et ubi privilegium est tale, ut non modò eximat; sed etiam tribuat jurisdictionem excluso Episcopo, territorium dicitur esse factum, veluti propria Diocesis praefati inferioris, ut notat Joan. Andr. in c. Nimis circa med. de jur. rej. Anchar. in c. Populansis lab n. 4. de foro compet. & Rota dec. 107. in fin. par. 2. divers.

Verum huiusmodi dismembratio, ac jurisdictione nullatenus 24 probatur ex parte praepositurae: nam illius privilegia collidantur possunt iuxta tria tempora.

Primum tempus est ab erectione prati, quod dicitur initium 25 ceptae sub anno 1107. ut Ricordanus Malapina antiquissimus rerum Florentinarum scriptor testatur, usque ad annum 1134. Et hoc tempore quamvis Ecclesia pratenfis obtinuerit quaedam privilegia ab Urbano, Palchali & aliis Pontificibus; tamen Innoc. II. & alii quorum Pontifices declarant ex hoc privilegio nihil censeri detractum potestati Episcopali pistoriensi & Ecclesiam pratensem esse eidem Episcopo subiectam sicut prius, ut dictum est supra n. 15.

Secundum tempus est anni 1403. quo tempore Ecclesia 26 pratenfis obtinuit indultum exemptionis à Pio II. sed hoc privilegium tantum abest, ut probet itatum nullius Diocesis, ut potius illum excludat: tum quia in eo dicta Ecclesia enunciat Diocesis pistoriensem: tum quia tribuit eidem Ecclesiae 27 indultum simplicis exemptionis, quae quidem exemptio necessarium supponit existentiam in Diocesi, ut probat text. in cap. cum Episcopus & ibi Gem. in 3. not. de off. ord. lib. 6. Joan. Andr. in addit. ad Specul. tit. de priv. v. sciendum. Tum denique quia exemptio non est universalis totius Cleri & populi; sed restricta ad Ecclesiam illius beneficia & personas his verbis Decernentibus Ecclesiam, seu plebem cum praepositura, Canonice, & beneficiis ejusdem, necnon praepositum, Capitulum & personas & beneficiarios Presbiteros nobis & ejusdem sedis immediatè subiectos existere; & tamen ad constituendum praetium extra Diocesium requiritur, ut tam ipse praetium, quam Clerus & populus eximatur, ut patebit infra n. 25.

Nec est omitendum ex dictis litteris pii II. praepositum 28 obligari ad praesentandum juramentum sub forma infra scripta, videlicet, ego Carolus de Medicis praepositus Ecclesiae, seu plebis S. Stephani praten. pistoriensi Diocesis, &c. quod est sumptum ex Registro Bullarum Camerae Apostolicae & exhibetur in forma autentica.

Ultimum tempus est anni 1543. quo Paulus III. concessit 29 indultum Episcopalis jurisdictionis Cardinali de Rodolphis tunc praeposito pratenfi cum enunciativa nullius Diocesis. Quod tamen privilegium tribuit praeposito jurisdictionem in Canonice & beneficiarios dictae Ecclesiae & oppidi Pratenfis tantum; sed non in populum, neque in alios Clericos, non beneficiarios. Ergo non constituit praepositum in proprio territorio, seu in statu nullius Diocesis iuxta gloss. communiter receptam in Clem. 1. §. *Volamus in ver. Diocesani de foro comp.* & dictum est supra n. 21. Rursum non exim. Praepositum à jurisdictione Episcopi, ut requiritur ad hoc, ut inferior dicitur habere proprium territorium, ut armat Gemin. post Joan. de S. Gregorio in cap. 2. col. 4. v. *Quaro an inferiores Praefati & ibi Gem. in 3. not. de off. ord. lib. 6. Si vero per privilegium, de consell. lib. 6. & animadvertit S. Congregatio Concilii in causa jurisdictionis inter Archiepiscopum Urbinate & Abbatem Caltvi Durantis, ut dixi in c. cum contingat n. 37. infra de foro compet. Unde Pistorien. Episcopus remanet Ordinarius Cleri & Populi in privilegio non comprehensi, c. ex ore ad fin. de priv. c. cum olim in fin. de praescript.*

Neque obstat dicta enunciativa, v. nullius; tum quia est enunciativa partis non Praepositurae, nec probat Seraph. dec. 330. n. 2. Rota in recent. dec. 71. num. 5. par. 2. & dec. 160. par. 1. tum quia est unica & ideo non probaret etiam 30 est antiquissima supra centum annos, Crotus conf. 34. Viso n. 17. v. *Hoc enim casu lib. 1. & fuit decium in causa Antonien. Beneficij die 4. Novbris. 1589.* coram bon. mem. Cardin. Pamphilio & in aliis pluribus causis, ut relectur in praelagata dec. 160. n. 6. Ad minus enim debet esse dix ut

per Aret in c. Cum causam num 23. v. Sed potest responderi de probat.

Ac praeterea Paulus III. tribuit praeposito jurisdictionem adiectis verbis, prout haecenus exercere consuevit: quare ut sit locus privilegio, Praepositus probare debet se hanc jurisdictionem exercere consuevisse, arg. l. Fundum ff. De contrah. empt. & notat Innoc. Abb. & alii in c. inter dilectos, de fid. instrumen. Seraphin. dec. 360. numer. 1. & dec. 404. num. 10.

Item non obstat, quod Praepositus asseruit se esse in pacifica, & immemorabili possessione dictam jurisdictionem exercendi: nam praeterquam quod haec est assertio parva, quae nihil probat ut dictum est supra n. 26. etiam si Papa in illa te fundaret; Rota dec. 154. n. 4. par. 2. divers. ubi de comunis. In hoc indultum est manifeste subreptum, quia idem Cardinalis Praepositus, qui indultum impetravit, inuit concordiam cum Card. Puccio Episcopo Pistoriensi anno 1536. & sic septem annis ante indultum, in qua concordia partes, ut asseruerunt, finem imponere cupientes omnibus differentiis, discordisque & controversiis ortis & oriundis durante eorum vita super jurisdictione tam Ecclesiae Pistoriensi, quam Praepositura Pratenfis in Oppido Prati, convenerunt deputare in dicto Oppido Vicarium communem, qui nomine utriusque, videlicet Episcopi Pistoriensi in his, quae ad jurisdictionem ipsius & praepositi occasione indultu Apostolice concernunt, jus diceret.

Demum praescriptione acquiri potest etiam nullus Diocesis 31 si inferior Praefatus in certo territorio omnimodam jurisdictionem quasi Episcopalem exerceret in Clerum & populum privatim ad Episcopum spatio annorum quadraginta cum titulo vel per tantum tempus, cuius initium non extet memoria, cap. Cum persona, de priv. lib. 6. & notat Abb. post alios in c. Auditis num 7. de praescript. & tangitur infra n. 34. Ceterum haec praescriptio ex parte praepositurae similiter non probatur, 32 quod patebit satis aperte ex distinctione temporum, quibus Episcopus & sic Praepositus jurisdictionem exercuerunt. Praepositus enim cepit actus jurisdictionales anno 1282. usque ad 1372. & sic per annos 90. quo tempore nulli dantur actus pro Episcopo. Unde Praepositus concurrentibus requiritis potuit hoc spatio praescribere jura Episcopalia, c. Irrefragabili, §. 3. Excessus infra eodem, c. Cum contingat de foro compet. c. Dilectas de appellat. c. Auditis & c. Cum olim de praescript. Sed e converso ab anno 1372. usque ad 1561. & sic per annos 189. nulli dantur actus pro Praeposito. Episcopus vero docuit 33 omnimodam jurisdictionem exercuisse per se solum abque ullo actu inter medio Praepositi ab anno 1424. usque ad annum 1536. quo anno inita fuit concordia supra scripta. Unde spatio annorum 112. dubium non est quin Episcopus praescripserit contra praescriptionem Praepositi, c. 1. 13. q. 2. & c. 1. & 2. 16. q. 3. Praeterea, quia praescriptio Episcopi cum per eum fiat reditus ad jus commune Canonum asserunt, adeoque 34 nec titulus requiritur, c. 1. ubi omnes notant, de praescript. lib. 6. A tempore autem concordiae, id est, ab anno 1536. usque ad annum 1561. nulli dantur actus Praepositi, ita ut potuerit praescribere contra Episcopum. Ac demum ab anno 1561. usque ad annum 1607. quo tempore his mota fuit, actus ut plurimum gesti fuerunt à Vicario communi, qui jurisdictioni Episcopi nullatenus praesudicavit iuxta tenorem concordiae. Ac praeterea per actus ab Episcopo gesto semper fuit interrup- 35 ta quaecumque Praepositi praescriptio nondum completa, ut notat Innoc. in cap. Auditis de rescript. numer. 4. vers. Potest etiam & numer. 5. vers. Item sit interruptio, quem ibi sequuntur Host. n. 5. eod. v. Butr. n. 10. v. Oppono Anchar. n. 8. in 5. oppos. & Joan. de Anan. n. 9. Praeterea quod etiam hoc tempore, quod capit annos quadraginta Praepositus potuisset praescribere jurisdictionem, secundum ea, quae leg. & not. in dict. cap. Cum persona, de priv. lib. 6. non tamen illam praescripisset privatim, sed cumulativè cum Episcopo, quia etiam Episcopus illam eodem tempore exercuit: hoc enim casu, aut nullo modo inferior praescribit, cum actus Episcopi interruptant praescriptionem inferioris, secundum opinionem Innoc. de qua supra proxime aut ad summum praescribit cumulativè, secundum opinionem Abb. & Alex. de Novo in dict. cap. Auditis, ut ibi plene scripti à num. 6. usque in fin. At certum est jurisdictionem 36 non constituisse Praetium inferiorem in proprio territorio, nisi illa sit privatim ad Episcopum, ut notat gloss. communiter approbata in praelagata Clem. 1. §. *Volamus in v. Diocesani de foro compet.* Abb. in cap. Sicut unum nam 3. vers. Aut iste Praefatus de excess. Praefat. & in Clem. Diocesani num. 1. in ver. Praepositi de vit. & honestate Clericorum, & dictum est supra num. 29. Unde quod pertinet ad praesens dubium, perinde est Praepositum praescripisse cumulativè, ac si nullo modo praescripisset.

Ex quibus videtur respondendum oppidum Prati existere in Diocesi Pistoriensi. Postea tamen hoc oppidum fuit erec- tum in civitatem à fel. recor. Innoc. X. & ejus Ecclesiae in Cathedrali aequè principaliter antiam Ecclesiae Pistoriensi.

versiculo Pato in his et in cap. Diligēdo de Officio Archid. & in cap. Nimis prava in verbo Nec in his super hoc corrigendis de excessu Prælatorum & idem Hugo, Laurentius & Archid. in cap. Qui resistit 11. quæst. 3. eamque dicit veriorē Henric. hic in principio; & cum ea satis concordat Innocentius, ut dicam infra in 5. opinione.

11. Secunda opinio est Bernardi hic in ultima glossa, qui rejecta distinctione Hugonis tenet correctionem Monachorum: etiam quando agitur in figura iudicii, primo loco spectare ad Abbatem; quia Prælati Collegiatæ Ecclesiæ habet jurisdictionem, cap. 1. 16. quæst. 5. & Abbas & Prior Conventualis potest Monachos excommunicare, ut est expressum in cap. in in Ecclesiis infra de majoritate & obedientia & in cap. Sicut, ille primo de Simonia; & hanc opinionem tenuerunt Laurentius, Joannes, Vincentius & Philippus: quos hic refert Joannes Andreas, num. 15. & Abbas num. 3. licet glossa fateatur in his potissimum spectanda esse; cuiusque Ecclesiæ Consuetudinem que dat jurisdictionem, ut in cap. Conquestus 9. quæst. 3. & lege 1. & finali, cod. de emancipatione liberorum.

12. Tertia est opinio relata in glossa ultima in dicto cap. Hoc tantum 18. quæst. 2. quod in minimis excessibus correctio pertinet ad Abbatem; sed in majoribus & gravioribus ad Episcopum tantum, cap. Monachi infra de sententia excommunicati. Si quis Monachus 90. distinet. & cap. Non dicatis 12. quæst. 1. & in hac opinione videtur fuisse Abbas in cap. cum ab Ecclesiis, num. 10. supra eodem; ubi tenet Abbatem habere jurisdictionem in Monachis; etiam in criminalibus, cap. Ea que de cap. In singulis de statu Monachorum ubi cumque deliquerint, ut cap. Abbatibus 18. quæst. 2. nisi esset crimen pro quo venisset imponenda pena depositionis, quia tunc non Abbas; sed Episcopus cognoscere debet, cap. Vitis 16. quæst. 2. & cap. Monasteria 18. quæst. 2. Idem si Abbas esset negligens, ut hic; & licet de hoc sint opiniones: tamen id sibi videtur verius; allegat Joannes de Lignano in Clem. Ne in agro de statu Monachorum.

14. Quarta est opinio, quod aut Abbas recipit manus impositionem seu benedictionem secundum morem prædicendorum Abbatum; & tunc potest primo loco Monachos corrigere & coercere, sicut quilibet Prælati Collegiatæ Ecclesiæ; nam talis de minoribus Ordinibus conferat & baculo Pastoralis utitur; & Monachum benedicit, cap. Quoniam 67. distinet. cap. cum contingat de etate & qualitate. Aut manus impositionem non recipit; & correctio Monachi ad ipsum non spectat, quia non habet plenitudinem Officii; sed est nudus Minister, ut olim erat, argumentum capituli Thomæ de etate & qualitate, cap. A Subdiacono 93. distinet. cap. Accedens 50. distinet. & dicto cap. Hoc tantum 18. quæst. 2. & sic ante benedictionem Episcopus est aduandus. Sed Hostiensis num. 8. versiculo Sed hoc secundum quosdam, dicit hanc distinctionem reprobari in cap. Transmissam supra de elect. ubi Episcopus ante consecrationem ex quo confirmationem recipit; consequitur ea que sunt jurisdictionis, licet non ea que sunt Ordinis; ergo fortius idem dicendum in Abbate confirmato nondum benedicto, quia magis operatur Confirmatio in Episcopo quam benedictio in Abbate, ut notat glossa in Clementina quam benedictio de statu Monachorum; & hinc est ut electus non possit appellari Episcopus ante consecrationem, ut in cap. Nisi de autoritate & usque pallii; & tenet glossa in Clementina 2. in verbo Pontificum de Celebratione Missarum; & tamen Abbas appellatur ante benedictionem, ut notat Hostiensis in cap. Inter ceteros de sententia & re iudicata; & pro hoc videtur textus in cap. 1. de supplicanda negligentia Prælatorum.

17. Et hanc opinionem, quod Abbas ante benedictionem exerceat jurisdictionem: tenet Innocentius & Joannes Andreas in cap. Venerabilium de elect. & idem Joannes Andreas hic num. 15. Butrus, num. 19. Card. 5. quæst. & Abbas, num. 4.

18. Quinta opinio est ipsius Innocentii hic num. 1. versiculo Hoc autem bene credimus, qui sic distinguit videlicet aut Monachus delinquit in his que regule sunt & correctio magis pertinet ad Abbatem quam ad Episcopum; & est ratio, quia Monachus in his debet potius obedire Abbati quam Episcopo. Ad hoc faciunt notata in cap. Qua contra 8. distinet. cap. Qui resistit 11. quæst. 3. cap. Noluit 33. quæst. 5. Aut delinquit in aliis non pertinentibus ad regulam observationem; & tunc Innocentius subdividit; nam aut agitur de revocando depunendo Monachum vagabundum, vel de illo ependo ad prescriptum regulæ per Superiorem approbatæ; & tunc punitio, revocatio & ejectio hujusmodi spectat ad Abbatem. Et ratio, quia ex quo Superior confirmavit regulam & illius executionem demandavit Abbatibus: videtur etiam & illius executionem faciendi ea que in regula continentur: de quo dicit, ut legitur & noratur in cap. 2. cap. Joannes & cap. finali de Regularibus, Quod si Abbas per hoc facere non possit: Episcopus ei auxilium impendat, ut hoc facere non possit: Episcopus ei 18. quæst. 2. Aut agitur de puniendo Monachum judicialiter & pena ordinariâ: pura quia in Judicio accusatur; & tunc ad solum Episcopum pertinet cognoscere & punire; cum minor Episcopo causas criminales non agat, cap. Monasteria 18.

quæst. 2. ita Innocentius cuius opinio revera coincidit cum opinione Hugonis, & illam sequuntur hic Hostiensis, num. 8. post. med. vers. In his autem que regule sunt, Joan. Andr. num. 15. eodem vers. Butr. num. 19. vers. In his que sunt regule. Cardin. in 5. quæst. versiculo In his & in 6. quæst. Anchar. num. 6. Imol. num. 10. versiculo Si autem nihil disponeat; & Joannes de Anania num. 1. eamque dicit tenendam tanquam veram. Bellamera num. 4. versiculo Et sic ista distinctio; & ante eam Collectarius num. 1. circa finem, dicens: tunc se verius esse sentire cum Innocentio, quam etiam dicit esse veriorē Henric. Boich in princ. & mihi quoque videtur verior, maxime per textum in d. cap. Hoc tantum 18. quæst. 2. ubi satis clarè approbatur ista distinctio Hugonis, & Innocentii; pro qua etiam facit textus in l. Magisteria, C. De jurisdic. omni. iudic. cum ibi notatis in gloss. 1.

Et tenendo hanc opinionem non obstat, quod tota dispositio Monachi spectet ad Abbatem, ut cap. Nullam & cap. Abbatibus 18. quæst. 1. & quod electus à Collegio Clericorum vel Religiosorum habeat jurisdictionem ordinariam in illos de Collegio, ut in iuribus hic allegatis in glossa ultim. & post Innocent. & Hostiens. notat Abbas in cap. Cum ab Ecclesiis numer. 5. supra eodem. Nam responderet hæc sibi vendicare locum in conventibus Regularium disciplinam & in civilibus secundum Bellam. ubi supra. Item nota obstat hæc Decretalis, ubi Ordinarius loci non corrigat primo loco Religiosos; sed monere debet Prælatos eorum, ut corrigant & his negligentibus potest supplere: nam respondenti potest primo verbum, Prælati, hic positum esse exponendam, id est, Abbates vel Episcopi, nam cum ambo sint negligentibus & ambo habeant jurisdictionem, ambo monendi sunt secundum Innocentium hic ante num. 1. in ver. Si Prælati, atque ita servabitur hic ordo secundum rætionem num. 3. in ver. Negligentes. Nam primo Archiepiscopus moneret Abbatem ut revocet Monachum vagabundum cum proprio, quod tenet. Si fuerit negligens, moneret secundo loco Dioecesanum ut suppleret Abbatem negligentem, cap. Romanus, §. Sicut de Cons. lib. 6. si ambo negligentibus fuerint, moneret tertio ipsum Monachum ut redeat & proprium resignet in manibus Prælati conservandam in utilitatem Monasterii, & si obedire noluerit, ipsum compelleret per suspensionem ab officio & beneficio: & in his concordant Hostiens. num. 8. Joan. Andr. num. 10. Quia ad hoc allegat Petrum, & Abbatem, Butr. num. 15. Anchar. & Joan. de Anania num. 4. Sed quia alius intellectus, quod scilicet ver. Prælati exponit debeat, id est, Abbates vel Priores communitatis tenent, ut dicit Abbas hic in 3. notabili, ut. Sed primo intellectus. Ideo responderet secundo hanc decretalem fundari in regulari observantia, videlicet super tertio regulæ voto, quod in proprietate abdicatione consistit, ut in cap. Ad Monasterium in fin. de statu Monach. necnon in clausura ac divinum frequentatione, & obedientia filiali, que nullus dabitur quin ad regularem observantiam pertinet.

Secundo autem casu principali, id est, cum agitur de contractibus vel quali dicit hic Innocent. numer. 2. vers. Cum autem Monachos non possit civiliter conveniri luy Abbate, quia nihil possunt habere proprii, cap. Nolo, & cap. non dicatis 12. quæst. 1. Sed si Monachus in scholis mutuum contraxerit, vel alium contractum licitum fecerit, non ipse Monachus, sed Ecclesia, quia Monasterium potest conveniri, non tamen coram Abbate, quia ipse Abbas iudex & reus esse non potest, sed ad Ordinarium erit recurrendum, ut in Aut. Causa que fit cum Monacho, c. De Episcop. & Cler. cum suis concordantibus. Et cum Innocent. concordant hic Host. num. 9. vers. Ubi verò agitur de pecunia, Joan. Andr. num. 16. Henr. Boich. num. 4. vers. Aut quaris de contractibus, Bellam. num. 5. Butr. num. 21. Cardin. in 7. quæst. Anchar. num. 6. vers. Ubi autem agitur de pecunia num. 1. & alii communiter.

Hæc lere sunt, que de jurisdictione Episcopi & in causis Regularium criminalibus & civilibus differunt Magistri Ca. 24. Verum hodie videtur cessare hujusmodi controversia, quia Regulares omnes sunt muniti amplissimis privilegiis exemptionis à jurisdictione Episcopi, etiam ratione delicti commissi, contractibus iniiti & rei sitæ extra locum exemptionis ut scripsi latissime in e. Tuorum infra de privileg. & opiniones Doctorum superius relate locum non habent in Regularibus sic exemptis: nam ut hic dicit Henric. Boich. num. 1. exempti à jurisdictione Episcopi respondebant tam in civilibus, quam in criminalibus, vel coram suo Superiore, si hoc ei competat de consuetudine legitime prescripta vel ex tenore privilegii: ut ita intelligit glossam Accursii in d. Aut. Causa in gloss. 2. C. de Episcop. & Cler. vel coram Papa, vel Legato ipsius ut notatur in cap. Quod translatioem supra de offic. Legat. & in cap. 2. infra de in integr. restitut. unde teror privi gii est servandus, cap. Perri de privileg. similiter Bellam. hic num. 4. vers. Et adversus, De exemptis, inquit à jurisdictione Episcopi non quarimus quia illi tam in civilibus, quam in criminalibus coram suo Superiore

siore respondent, maxime si de consuetudine legitime prescripta vel ex tenore privilegii hoc illis competat. Rursum hodie in causis civilibus Regulares conventi debent coram suis Conservatoribus, & quando illos secundum formam sibi prescriptam non elegerint, coram Ordinariis locorum sunt conveniendi, ut statuitur in Constitutione 9. Gregorii X V. publicata die 20. Septembris 1611. in §. 7. & §. 9. ut in Bullar. tomo 4. pagina 80. de quo dicit, ut scripsi in dist. c. Tuorum num. 37. & seqq. de privi. & in cap. Si Clericus de foro compet. Plurimi etiam sunt casus, in quibus hodie Regulares, non obstantibus quibusvis exemptionibus, subjacent jurisdictioni Episcopi & quadraginta septem posuimus in cap. Gravè infra eod.

26. Hic quoque, postea decreto sancti mem. Innocentii Pape X. edito decimo Februarii 1654. in quo Regularium vitorum conventus non habentes numerum Religiosorum sibi prescriptum plene in omnibus subiacent visitationi, correctioni, & omnimodæ jurisdictioni Ordinarii loci tanquam super hoc à Sede Apostolica Delegati in Jurisdictione hujusmodi censetur superioribus Regularibus adempta, & privative in Ordinarium translata. Quamvis hic articulus utrum jurisdictioni uni concessa censetur alius adempta, sit valde intricatus, ut inquit Angel. in leg. Testamenta num. 1. Cod. de testam. & post eum Felin. in cap. Pastoralis num. 2. infra eod. & Grammat. de off. 50. n. 9. tamen in casu proposito verius videtur jurisdictionem fuisse Ordinario loci attributam cumulative cum superioribus Regularibus, non autem privative. Nam seculare Decretum Innocentii cum superioribus Regularibus ex privilegio Apostolice habeant in subditos omnimodam jurisdictionem ordinariam tam in civilibus, quam in criminalibus, ut dixi supra n. 23. & fultus in preallegato cap. Tuorum de privileg. ita ut Abbas, vel Prior in suo Monasterio, Provincialis in omnibus conventibus Provincie suæ, & Generalis in toto Ordine habeant jurisdictionem universalem, & ordinariam, ut notat Federic. de Senis in consil. 145. Jo. Episcopus n. 2. vers. Nec potest negari n. 7. vers. Ad prædicta facti, Card. in cons. 89. Causis super quo num. 2. vers. Nam tales ministri, & Abbas in cap. Cum ab Ecclesiis num. 10. supra eodem. Cumque Papa in dict. Decreto non proferent extirpando, jurisdictionem adinvento, seu jurisdictionem tribuendo, utique per speciale concessionem jurisdictionis factam Ordinario loci in aliquibus conventibus sine Decretis jurisdictioni minime intelligitur adempta Ordinariis Regularibus. Quod patet efficaciter ex iuribus infra scriptis. Primo scilicet ex text. in l. final. Cod. de jurisd. omni. iudic. ubi quavis Reclori militum in eorum causis tribuatur à lege jurisdictione, per hoc tamen Prædicti, vel alteri Superiori in causis eorumdem jurisdictione ablata non intelligitur. Secundo, ex text. in l. ult. iuxta gloss. in ver. Examen, C. Ubi caus. fiscal. ubi licet Comitum domorum detur jurisdictione specialis in colonis, aut inquisitis Impetiales, & per verba taxati va, ut patet ibi, non alterius, quam sui cuiusque, & c. nihilominus circa eadem personas jurisdictione non censetur adempta Prædicti Provincie, ut l. Cum aliquis eodem tit. Tertio, ex text. in l. Viri. ff. De off. Præfect. urb. ubi quavis secundum intellectum Baldi Consuli Argenturorum (qui hodie sunt mercatores, seu campiores) detur specialis jurisdictione in causis eorum, tamen circa eadem non intelligitur adempta jurisdictione Præfecto Urbis. Quarto, ex text. in l. 1. Cod. de offic. Præfect. Urb. ubi licet in conventibus annona tribuatur specialis jurisdictione Præfecto annonæ, per hoc tamen non censetur jurisdictione abdicatione à Præfecto Urbis. Quinto, ex text. in l. Quoties, §. final. ff. de administrat. tutor. ubi quavis propter patrimonium pupilli augmentatum respectu partis adaucte deputetur specialis curator & nihilominus potestis administrandi, cetera non intelligitur adempta tutiori universaliter constituto. Sexto, ex text. in cap. Super hoc de heret. lib. 6. & in Clem. 1. eodem tit. ubi in causa hæreticæ pravitatis, quavis deputetur aliquis specialis Inquisitor, nihilominus per hoc adempta non censetur circa eadem jurisdictione ordinariæ ejusdem Dioecesis. Que jura cum aliis pluribus ad hoc ponderat Ludov. Rom. in cons. 393. Præfere consuetudinem n. 1. & seqq.

Ultimo, idem probatur, quia jurisdictione tributa per legem censetur concessa cumulative cum aliis illam habentibus DD. in dist. leg. fin. C. De jurisdic. omni. iudic. Roman. loco citato, Felin. in cap. Pastoralis num. 2. infra eod. Ad quod facit doctrina Bart. in leg. Virus in 1. notab. Cod. De averf. offic. lib. 12. ubi sentit statuto dispende, ut scholaris coram Episcopo conveniantur, non esse ademptam jurisdictionem Reclori illam habenti vigore legis, aut consuetudinis, nisi statutum uteretur dictione taxativa, videlicet ut Episcopus solum cognosceret: in quo casu tantum potest auferri jurisdictionem Reclori competentem de jure communi, non autem si ei competat ex consuetudine, & cum refert, & sequitur Felin. in dist. c. Pastoralis n. 2. in Fagnan. in l. Lib. Decretal.

3. limit. & hanc esse regulam, quod jurisdictione in dubio censetur cumulative collata, post Jo. Andr. & alios firmat Felin. in dist. c. Pastoralis n. 2. & in c. Ceterum n. 4. de judic. & Jaton plura emulans in leg. Quod in rem, §. Si quis post col. ult. ff. de leg. 1. ubi testatur esse magis communem opinionem, quam etiam multoties probavit Sacra Congregatio Concilii, in specie in causa jurisdictionis inter Episcopum Burgi sancti Domini, & Præpositum Buxei: censuit enim neque litteras erectionis Ecclesiæ Burgi sancti Domini in Cathedralis, nec subreptionem litterarum Eugenio IV. quam Episcopus assererat, quidquam obesse Præposito, quin sua jurisdictione uti possit in Ecclesiis, Canonicos, & personas istem litteris obligatas. Ceterum Præpositi privilegium obitare Episcopo, quominus, si praxerint, jus suum in eadem Ecclesiis, Canonicos, & personas exercere valeat, ita Præpositi jurisdictionem esse simulativam cum Episcopo, non autem privativam. Rursum eum in c. 7. sess. 7. detur facultas Ordinariis visitandi beneficia Ecclesiastica curata Monasterii annexa, & in c. 8. immediate seq. statuitur, ut locorum Ordinarii Ecclesiis quascunque quomodolibet exemptas actionis Apostolicis singulis annis visitare teneantur, & in c. 11. sess. 15. de Regular. in Monasteriis, quibus incumbit cura animarum personarum secularium, personarum illam exercentes in his, que ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, subjiciantur immediate jurisdictioni, correctioni, & visitationi Episcopi; in ejus Dioecesi sunt iura: Sacra Congregatio declaravit jurisdictionem tributam Episcopo vigore prædictorum Decretorum intelligi cumulative cum inferioribus. Nulla ergo subest ratio, cur non idem sit dicendum in terminis Decreti, de quo agitur, præsertim verò, quia est jurisdictione data favore certarum personarum censetur privative collata, quando eis est favor, ut intelligatur alii adempta, ut per Angelum in dist. l. Testamenta sub n. 1. vers. Cumque contingit, c. De testam. tamen secus est si data sit ratione cautelarum, ut plane probat Assit. de off. 41. n. 3. vers. Ut in simili, usque in fin. Paul de Castr. in l. Si quis cum Procurat. §. fin. ff. de procurat. Post Bald. in l. unica §. Sin autem, C. de caduc. tollen. hoc autem casu jurisdictione tributa fuit Ordinario loci non favore personarum, sed ratione cautelarum, nempe ut in parvis conventibus pie, ac religiose vivatur, & regularis disciplina quo exactius fieri potest, observetur, & hæc fuit causa finalis in promissio Decreti expressa, ad text. in l. 1. ff. De sig. jur. & in l. ut. ff. De hered. instituen.

Hic autem finis pinguis adimpletur, si jurisdictione sitque cumulative inter Ordinarium, & superiores Regulares, quia quo plures sunt Iudices, & Visitatores super dictis conventibus invigilantes, eo magis continebunt Religiosos in otio, & observantia Regularium institutionum, arg. cap. Super hoc de heret. lib. 6. & Clement. 1. cod. tit. Quare mens Pontificis jurisdictionem tribuentis fuit novum iudicem Superioribus Regularibus addere, & cumulare, non autem illis jurisdictionem auferre, que quidem mens in hac materia jurisdictionis cumulative vel privative in primis spectanda est, ut plene notat Angelus in d. l. Testamenta num. 1. vers. Cum contingit, C. De testam. Ludovic. Roman. in dist. cons. 393. num. 12. & ibi Hor. Hand. in additionibus in ver. Accumulatio, & Felin. in cap. Pastoralis num. 2. in 1. limit.

Quibus accedit, quod jure communi inspecto, Monasteria omnia subiecta erant jurisdictioni Episcopi Dioecesani, cap. Monasteria 18. quæst. 2. ubi dicitur, Monasteria vel Monachorum disciplina ad eum pertineat Episcopum, in ejus territorio tant constituta, cap. 3. 9. quæst. 3. cap. Nulla 93. dist. cap. Cum dilectus, ubi Joan. Andr. & omnes, in sum. text. de Relig. domib. & tamen jurisdictione hujusmodi non competeat Episcopo privative ad Superiores Regulares sed cumulative cum ipis, quia nihilominus Monachi erant sub potestate Abbatis, ut c. Abbatibus, & cap. Nullam 18. quæst. 2. & c. Cum ad Monasterium, §. Abbas de stat. Monach. & plene d. cum est supra num. 22. & per dicendum in examinatione quoque opinionum à num. 10. sed & Monasteria, que in Congregationem non sunt redacta, nec suos habent ordinarios Visitatores, sed Episcopis subdantur, de quibus legitur, & notatur in c. In singulis de stat. Monachor. & in Concilio Tridentino c. 8. sess. 25. de Regular. prout sunt multæ Abbatis in Germania & in Polonia, nihilominus subjiciuntur etiam jurisdictioni Abbatibus, ut in d. c. Abbatibus cum suis concordantibus. Quin imp. 2. in Monasteriis Episcopibus unitis juxta text. in cap. 1. ne vide. cuiusmodi est Monasterium Afflighien. unitum Archiepiscopatu Medinensi. in Belgio, & aliis plura, quamvis Episcopus sit loco Abbatis, & omnimodam habeat jurisdictionem, ut notat Abb. in c. Causam n. 8. de judic. Rota coram Coccino de off. 157. n. 1. nihilominus Monachi subiacent etiam Præposito, vel Priori ipsius Monasterii, ut patet in Bulla Pii IV. sub datum Romæ 1566. ldi.

Et quidem Patronus Ecclesiasticus presentando indignum, si hoc fecerit scienter est ipso jure privatus pro prima vice presentandi potestate, quia cum non possit variare, e. cum autem de jurepatr. Holt. in summa de jurepatr. §. In quibus, v. Ecclesiasticus autem, eo ipso quod presentat indignum, jus providendi Ecclesiam ad Episcopum devolvitur, ut cap. 2. in fin. supra de suppl. negl. Pral. & c. 3. in fin. infra de Eccl. adific. Idque ad exemplum eligentis scienter indignum, cum in cunctis, §. ultim. c. Innotuit & in c. cum Voiononien. supra de elect. & c. Quamquam eod. tit. lib. 6. & hoc si Episcopus habeat jus influendi; alioquin devolutio fit ad eum, ad quem pertinet institutio, ut voluit gloss. in Clem. unica in verb. pralati & in verb. Dispositionem de suppl. negl. pral. quam dicit singularem Ab. hic n. 6. & sequitur Lambertini de jurepatr. 1. par. 2. lib. in 10. qu. princ. art. 4. n. 6. v. Deum, ubi Abbas subdit. Si vero patronus Ecclesiasticus hoc fecerit ignoranter, tunc non potest variare ulque ad cassationem & post cassationem habet integrum tempus semel ad presentandum, arg. c. electi de elect. lib. 6. secundum Holt. in summa de jurepatr. §. In quibus dicto v. Ecclesiasticus autem, Joan. Andr. hic n. 13. v. & sic erit differentia, Butr. eod. n. & v. Imol. n. 6. v. Sed si Clericus. Quod credo verum, nisi ignorantia sit crassa & supina, ut notat gloss. in d. c. Innotuit in verb. Ignorantiam de elect. & in hoc primo membro glossae hodie concordant Holt. in summa de jurepatr. d. §. In quibus in princ. 3. col. in v. parva & communiter DD. uno excepto Card. nullius discrepat, ut inquit Lambert. in tract. de jurepatr. 1. par. 2. libri in 10. qu. princ. art. 4. n. 15.

33 Sed patronus laicus, vel Clericus ratione patrimonii presentavit indignum ignoranter, conveniunt omnes, ut non sit privatus potestate presentandi, quia potest variare presentando alium idoneum infra quadrimense tempus, ut in c. Cum autem de jurepatr.

34 Verum si hoc fecerit scienter, magna est Doctorum altercatio, an sit ipso jure privatus; necne gloss. 2. hic tenet non esse privatum, nec privandum, & cum gloss. consentient Archidia. in cap. 1. num. 1. vers. Sed contra in laico de preben. lib. 6. & in c. unic. in fin. de jurepatr. eod. lib. Feder. de Sen. conf. 129. casus talis est scilicet num. 3. in fin. vers. Adultum, & conf. 147. quidam de civitate Tuleri num. 4. vers. Nam patroni eligentes indignum, Innoc. hic in princip. in ver. Minus, v. Vel dic. quod licet patronus laicus, tamen loquatur alternativè, Card. in 2. qu. & cum hac opinione in effectu concordat Jo. Andr. n. 12. in fin. v. Per quædam, ubi finaliter concludit patronum laicum non esse privatum per hoc quod presentat indignum scienter, sed ex tunc erit privatus, cum infra quatuor menses sibi ad presentandum præhæsus respectu prioris inchoationis alium non presentat, & tunc demum poterit Episcopus de alio providere: & cum opinione Joan. Andr. consentiunt Butr. hic num. 13. col. 3. post princ. v. Per hoc concludit, dicens hanc opinionem esse æquiorē, licet de rigore possit contraria dici verior: & Paulus de Eleazar, in Clem. 1. de jurepatr. prout eum refert. Cardin. hic in 2. qu. num. 1. vers. Paulus. Idem per omnia Anchar. hic num. 4. v. Joan. Andr. tenet, late Imol. num. 5. eod. vers. & num. 6. vers. Et per prædicta, dicens tutius esse tenere cum gloss. cum qua etiam videtur transire Innocen. eamque videri etiam æquiorē. Licet disputationis gratia possit etiam alia opinio sustineri: tamen in judicando, & consulendo non esse recedendum à glossa, sequitur Joan. de Anan. n. 3. dicens hanc opinionem tenere communiter DD. quam etiam ex Legibus secutus est Bart. in tract. de differentia inter jus civile, & canonicum n. 119. ubi constituit in hoc differentiam inter jus civile, & canonicum, dicit patronum presentando indignum de jure civili privari potestate presentandi ea vice, & illam potestatem devolvi ad superiorē, juxta text. in auth. de sanctiss. Episc. §. Si quis oratorii domum, sed de jure canonico patronum non perdere potestatem, ut in hoc cap.

Pro hac opinione glossae inducitur. Primò hæc Decretalis: nam hic certo præsupponitur fuisse presentatum indignum à patrono laico & tamen non devolvitur ad Episcopum jus providendi Ecclesiam, sed tantummodo jus deputandi economum durante vacatione: ergo patronus non fuit privatus: nam si hoc esset, Episcopus statim debuisset providere de Rectore & non de Economo, cap. Nulla infra de concess. preben. & cap. unic. de suppl. negl. Pralator. lib. 6.

36 Secundo pro hac opinione Joan. Andr. arguit sic. Patris sunt nullum presentare vel minus idoneum, ut in cap. 2. de translat. Episcop. & in cap. Tha de Cleric. non resistentem presentavit, eo termino elapso Episcopus potest de Rectore providere, ut in c. unic. §. Verum de jurepatr. lib. 6. ergo eodem modo providere poterit si fuerit presentatus minus idoneus.

Tertio pro eadem opinione adducitur ratio, quæ nullum fringit: nam si licitum est patrono seculari variare, quando presentavit idoneum, ut in c. Cum autem de jurepatr. fortius debet esse licitum si presentavit indignum: nam ut formaliter inquit Joan. Andr. hic num. 12. Absurdum videtur, ut patronus bene faciendo possit variare vel accumulare; male faciendo, non cum tamen variatio à jure præcipue concedatur, quando actus est illicitus secundum ea, quæ notantur in cap. Nosti de elect. & in cap. Diversi fallacis de Cleric. conjug. quali hæc fuerit mens juris permittentis variationem, ut patronus accumulando variare possit, quod male fecit.

Glossa secunda hic pro sua opinione ponderat rationem differentie inter patronum Clericum & patronum laicum: nam Clericus variare non potest laicus vero potest antequam presentatus sit confirmatus, ut in dict. cap. Cum autem de jurepatr. & hæc est ratio cur laico datur tantum quatuor menses à tempore vacationis, cap. Cum propter de jurepatr. Collegio vero five Clericis datur sex menses, ut in cap. Nulla de concess. preben. Igitur laicus non privatur potestate presentandi, licet indignum presentet, Clericus vero fecus. Concordat textus in l. Clem. quidam, ita cum ibi notaris per Bart. num. 4. ff. De leg. 2. nam ut dicit gloss. hic fit quedam compensatio hinc inde nam laici quoniam gravantur in tempore, relevantur in hoc, quia non puniuntur. Contra vero Clerici quoniam relevantur in majori tempore, gravantur in hoc, quia puniuntur eligendo vel presentando indignum. Item quia Clerici magis debent esse discreti & scire jura, idcirco sequuntur si peccent in electionibus, seu presentationibus. Sequitur Bald. hic num. 4. alias rationes differentie assignans inter patronum Clericum & patronum laicum.

Contrariam opinionem id est patronum laicum, qui scienter presentavit indignum esse privatum ipso jure potestate presentandi pro illa vice & provisionem Ecclesie statim ad Episcopum devolvi fecutus est variando Innocen. in cap. Proposuit numer. 1. circa fin. vers. Sed dicit, ubi recitata distinctio Bernardi inter patronum Clericum & patronum laicum concludit ad superiorē devolvi provisionem patrono presentante indignum, licet subdat Episcopum beneficiare si reddat provisionem, id est presentationem patrono, quia laici non sunt ita instructi in Ecclesiasticis negotiis & cum eo consentit ibi Hostien. num. 5. vers. Si querat & idem Hostien. hic num. 2. ver. Abbreviati, dicens glossam Bernardi esse omnino cancellandam, Bald. num. 3. ubi concludit Episcopum posse preventire variationem patroni laici & penitentiam non expedire. Allegat notata per Innoc. & Holt. in dict. cap. Proposuit, & ita sentit patronum laicum esse privatum ipso jure, licet ei sit parcendum ex benignitate Henric. Boich. in cap. Auditis num. 2. §. 4. supra de elect. uti concludit patronum laicum, qui indignum presentavit etiam infra quatuor menses variare non posse, nisi Episcopum variationem admittat, Joan. de Ligan. in Clem. 1. de jure patr. Gemin. in cap. 1. in 2. col. & ibi etiam Franc. num. 2. vers. Debet tamen, de preben. lib. 6. licet male alleget Archid. & Joan. Andr. pro hac opinione. Late Bellam. hic n. 2. col. 3. post princ. ubi in v. Ego autem concludit pro hac parte, licet fateatur se in consiliis semel dixisse nec in presentatione patroni Clerici, nec in presentatione patroni laici habere locum penam c. Cum in cunctis de elect. Hanc etiam opinionem sequitur, & verissimam dicit Abb. hic num. 5. & allegat Doctores de Rota idem tenentes decis. 205. & ex Legibus eam tenent Bart. & Angel. in Auth. de Sanctiss. Episcop. §. Si quis Oratorii domum, relati à Joan. de Anan. hic num. 3. vers. Et istam partem. Sed certe Bart. ibi de hoc nihil dicit, & Angel. remittit se ad hoc cap. Et ad Archidia. in c. 1. de preben. lib. 6. & sic potuisset potius allegari pro contraria opinione. Hanc tamen tenet Angel. Arctin. in cons. 99. Videndum censet num. 18. & eam alius approbavit Rota apud Crescent. decis. 11. de jurepatr. ubi resolvit patronum etiam laicum scienter presentantem criminiosum, vel alius indignum privari ea vice potestate iterum presentandi, ex notat. per Roch. de Curt. in tract. de jurepatr. in ver. Honorificum n. 15. quæst. 4. vers. Si autem presentans Rota decis. 62. aliis 5. de jurepatr. in Novis, Bellamer. decis. 172. & decis. 751. & alios apud Lambertini. in eod. tract. 1. part. 2. lib. in 10. qu. art. 4. col. 5. in fin. cum sequ. Henr. Boich. in dict. c. Auditis, & Collectar. hic addit Caputaqu. decis. 293. par. 2.

Movetur omnes per text. in dict. §. Si quis Oratorii domum, in Auth. de Sanctiss. Episcop. In illis verbis, ut in cap. 2. de translat. Episcop. & in cap. Tha de Cleric. non resistentem presentavit, eo termino elapso Episcopus potest de Rectore providere, ut in c. unic. §. Verum de jurepatr. lib. 6. ergo eodem modo providere poterit si fuerit presentatus minus idoneus.

Nec refert quod textus non dicit, ut Episcopus ordinet Ecclesiam, cum patronus presentat indignum, sed ut procuret ordinari, scilicet sollicitando patronum ad alium presentandum, prout exponit Joan. Andr. hic num. 12. vers. Melius potuisset. Quoniam ut respondet Abbas numer. 50. circa fin. vers. Et ad §. Si quis Oratorii, expósito Joan. Andr. non est bona, quia textus dicit, Episcopus quocumque putaverit meliores; & sic ad Episcopum spectat alium idoneum proponere, cum presentatus à patrono est indignus.

Deinde movetur per textum in Authen. de Ecclesiast. tit. §. Si quis adificationem: ubi caveatur, ut si Patronus prefecit Hospitali Rectorem indignum, Episcopus eo amoto alium idoneum substituat.

Tertio pro hac opinione Abbas allegat Bartolum in lego Cum quidam ita, ff. de legatis 2. scilicet bonum textum juncta glossa ubi probatur eum qui habet electionem ex dispositione testatoris, eligendo indignum: privati ipso facto potestate eligendi.

Quarto idem Abbas adducit aliud simile: nam si alicui ex privilegio sue gratia, competat potestas eligendi vel postulandi; si scienter eligat vel postulat indignum, perdit eo ipso potestatem sibi attributam, quia dicitur abuti privilegio: textus est notabilis in cap. Gratia supra de postulatione Pralatorum. Sed Patronus habet potestatem eligendi seu presentandi ex gratia, ut in cap. 3. de Jure Patronatus: ergo presentando scienter indignum, hujusmodi gratia abutitur & consequenter cadit eo ipso à potestate presentandi: quod argumentum fortissimè Lambertini in tractatu de Jure Patronatus, 1. par. 2. lib. in 10. quæst. principalis, art. 4. num. 6. verbo Postquam.

Ultimo, pro hac opinione Joannes de Ligan. in dicta Clementina 1. de Jure Patronatus, arguit à fortiori; nam si eligentes vel habentes collationem de jure communi privatur ipso jure eligendo vel instituendo indignum, ut in cap. cum in cunctis §. ultimo de elect. fortius Patroni qui habent presentandam ex sola gratia, cap. 3. de Jure Patronatus, quia jus commune dignitatis tollitur quam privilegium, lege Ejus militis, §. Militia ff. de militari testamentis.

Ad hæc Decretalem respondent Hostienus & Abbas, eam posse intelligi de Patrono qui igno. aut presentavit indignum.

Ad rationem Joannis Andree, quod Jura factiùs admittant variationem contra actum illicitum: respondet Henricus Boich in dicto cap. Auditis, num. 4. de electionibus: in instantiam esse in promptu; nam postulationes dignum re integra, scilicet ante presentationem factam superiori possunt variare, cap. Bone, ille secundo §. Nec nocet jurâ de postulatione Pralatorum; & tamen postulationes scienter indignum sunt privati ipso jure, ut in cap. Scripsum est in fine, eod. in titulo.

Ex his patet articulum esse satis dubium & disputabilem, cum utrinque sint rationes & autoritates Doctorum primæ Classis: opinio tamen glossæ æquior & benignior est & videtur etiam de jure verior, quia quædam potestates presentandi non debent induci nisi de jure expressè cautum reperitur, ut notat glossa 2. in cap. nihil infra de Jure Patronatus. Sed nullibi reperitur de jure cautum, ut Patronus laicus presentando scienter indignum, sit ipso jure privatus potestate presentandi: imò oppositum non obicitur cautum reperitur in hoc capite, ut ostensum est supra num. 2. & 35. verbo Imò hæc opinione. Neque enim videtur admittendum quod dicunt Holt. & Abbas, videlicet hunc textum posse intelligi in Patrono qui presentavit indignum ignoranter; hoc enim est divinare, cum text. hoc non aperiat, sed indubitè loquitur de laico presentante non idoneum. Et ad magis, quia presentans indignum presentatur cum presentante scienter, ut hic firmat Bald. n. 6. allegat simile in l. Qui cum alio contra lit. ff. de reg. jur. sequitur Lambertini. dicto art. 4. n. 14.

Quare cum ista poena hoc casu non sit in jure scripta, non debet eam ex tuo capite invenire. Quæ sunt verba Hostien. in d. c. fin. num. 4. de jurepatr. Imò propter hanc rationem Cardin. in Clem. 1. in 13. q. de jurepatr. & post eum Imol. in 3. quæst. dicit, nec patronum Ecclesiasticum presentando indignum esse privatum, cum hoc non sit jure expressum. Nec dicitur id esse cautum in eligentibus scienter indignum, ut in c. Cum in cunctis §. ult. de elect. Idemque fortius debet procedere in presentantibus secundum rationem Joan. de Liganon, de qua supra n. 47. Quoniam sit debet respondere Imol. hic n. 6. v. Item non obstat ratio, eum illud jus personale sit & ponam infirmitate ipso jure, non debet extendi extra proprios terminos, ut pñe notatur per Jo. Andr. in reg. Odio, de regul. jur. lib. 9. Et idem quamvis in eligentibus indignum habeat locum poena privationis: hæc tamen non sequitur, ut locum habeat debet in presentantibus indignum, arg. c. Statutum supra de elect. cum præsertim

37 habet etiam diversitas rationis: nam eligentes tantum in se, presentantes autem dant jus ad rem c. Cum Bartolus infra de regul. jur. Unde non mirum si puniantur eligenti, qui tribuunt in l. Lib. Decretal.

buit jus indigno, non autem presentans, qui jus non tribuit, ut contra Barbat. considerat Lambertini de jurepatr. 1. part. 2. lib. in 10. quæst. principalis, art. 4. num. 13. vers. Sed tu adverte. Ad quod conferri etiam diversitas titularum, & quod notat gloss. in cap. fin. in ver. Electione de elect. lib. 6. ubi tenet illam decretalem, quæ loquitur in electione, non habere locum in presentatione. Adde quod cum laici mitius est agendum, ne ab Ecclesiasticis fundationibus recrahantur, gloss. magna in fine, & Holt. num. 10. in c. Cum dilectus infra de jurepatr. Et plene notatur in c. Dilectus supra de offi. Legat. Nec refragatur leges civiles, & signanter textus in §. Si quis Oratorii domum, in Auth. de Sanctiss. Episcop. Quoniam cum disponant de materia Ecclesiastica, & spirituali, seu spirituali annexa, qualis est materia Jurisparatorum, ut c. Quanto de judic. non sunt attendende secundum ea, quæ notantur in cap. 1. infra de nov. oper. nunciat. ut bene hic per Imol. num. 6. vers. Possit etiam responderi. Et sic est bona solutio glossæ nostræ, dicens in hoc standum esse canonis, & non legi, ut hic per Bald. num. 4. vers. Dicit Bernardus, Nec refert, quod Joan. de Anan. num. 3. vers. Tu considerat, dicat hanc solutionem non esse bonam ex notatis per Holt. & Joan. Andr. in cap. fin. de solution. quia quod patronus presentando indignum sit privatus, est favor Ecclesiasticæ. Etiam non bene loquitur, quia leges civiles de rebus Ecclesiasticis & spiritualibus spectat iter disponentes etiam in favorem Ecclesiarum ponunt saltem in massam alienam & non valent ex defectu jurisdictionis secundum communes theoricas in c. Ecclesia Sancta Maria & in c. Quia in Ecclesiis & ibi dicit n. 25. & 30. supra de Constitutionibus, unde incepte Lambertini in dicto artic. 4. n. 14. v. certe opinio, dicit solutionem, quod aliud fit de jure civili, aliud de jure canonico, esse religium miserorum. Nec obstat, quod habentes jus eligendi vel postulandi ex privilegio, & c. incurrant hanc poenam si eligant vel postulent indignum, ut dicitur etiam supra n. 42. Quoniam jurisparatorum concessio, postquam relictæ est in corpore juris, non dicitur privilegium, seu gratia; sed iustitia, ut dicitur in c. Quoniam n. 12. de jurepatr. Ac præsertim in hac materia poenali non licet arguere ab electione ad presentationem, ut dicitur etiam supra num. 46. 48. & 51. & hinc sententiam videtur alias probasse Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum: nam cum esset quæsitum, an post primum presentatum à patrono, scilicet laico; sed examinatorum iudicio reprobarum, licet patrono aliter nomen secundo deferre, quem ordinarius, si idoneus reperitur fuerit admittat, non obstante appellatione ad Sedem Apostolicam interposita pro priori loco nominatum: fuit privatus litteris scriptum licet alterius nomen deferre, eumque admittendum esse si idoneus reperitur, notwithstanding appellatione priori. Non omitto Lambertini. dicto art. 4. n. 35. v. Aut junus in 2. 5. tronis laici, qui corollando opiniones distinxit inter presentationem de non idoneo & presentationem de indigno. In primo casu putavit patronum non esse privatum potestate presentandi, nisi post lapsum quatuor mensium & exemplificavit non idoneum in litterato, bigamo, Clerico conjugato, Monacho & consimilibus: & in hoc casu secundum eum loquitur textus noiter, ponderando litteram ibi, persone minus idonee presentantur; & locum habet prima opinio glossæ & sequacium. In secundo autem casu, id est, cum patronus laicus presentat scienter indignum, tunc eo ipso pro illa vice privatus est potestate presentandi; & jus ordinandi Ecclesiam ad Episcopum devolvitur & intelligi indignum, id est, habentem impedimentum, quod sonat in vitium, id est, simoniacum, homicidam vel alium notorie criminiosum, item laicum, puerum illegitimum, ac prorsus interratum: & in hoc secundo casu secundum eum loquitur textus in d. §. Si quis Oratorii domum in Auth. de sanctiss. Episcop. ubi tanquam indignum prohibent sacre Regule ordinari locum habet secunda opinio Holt. & sequacium. Allegat pro sua distinctio Holtienem in summa de jure patr. §. in quibus, col. 3. in princ. v. parva; sed certe Holt. non dicit, id ad quod eum allegat Lambert. nam in recitat primò opinionem quorundam, qui distinguendo dicebant patronum Clericum presentando non idoneum privari potestate presentandi, laicum vero non: & hanc distinctionem reprobat ibi Holt. dicens, etiam laicum presentando indignum esse privatum & sic nullam constituit differentiam simul pro eodem accipit non idoneum, atque indignum; nec immerito: quia hæc distinctio Lambertini, quamvis videtur plausible; tamen jure non probatur: quia canones de non idoneis & indignis promiscue loquuntur, ut in cap. 2. in fin. de suppl. negl. Pral. & in c. 3. in fin. de Eccl. adific. ubi ad effectum, ut jus providendi Ecclesiam devolvatur ad superiorē, non requiritur ut fuerit presentatus indignus; sed satis est quod non fuerit presentatus idoneus: & gloss. 2. hic exponendo litteram ibi minus idonee, dicit se sic patet quod patronus laicus, licet presentet indignum, non est privatus. Sic, unde male dicitur prima opinio glossæ hoc fundamento quod non procedat in indigno, sed in non idoneo, cum gloss. exponat non

idoneum, id est, indignum. Sed nec secunda opinio Hostien. hac distinctione salvari potest, quia Host. hic num. 2. vers. Abbreuiati, reprobat glossam, quia lex dicit expresse quod si secularis patronus non representet idoneum, Episcopus Ecclesiam ordinabit, ut in Auth. de sanctiss. Episc. §. Si quis Oratoris domus: & ita ille textus, qui expresse loquitur de indigno ab Hostien. exponitur in minus idoneo. Item Monachus secundum Lambertin. non est indignus, sed idoneus & tamen nota inducit devolutionem si patronus laicus ad Ecclesiam seculari prelati Monachum, ut apud Bellam. disp. 172. incipien. collatio & disp. 751. incipien. patronus Rota dec. 262. In religio. alias §. de iure patron. In nouis. Itaque in hac materia omnis non idoneus est indignus & e converso: nam tales prohibent facere Regula ordinari, ut de fil. Presbiter. ordinand. vel non, de serv. non ordinand. de corpor. vitiat. ordin. vel non & de bigamis non ordinandis cum similibus. Item textus optimus in c. Qui in aliquo §. 1. dist. in hac materia promotionis aequiparat criminosos, bigamos, laicos, litterarum inficos, seruos, seculari militie deditos, curiales & alios complures & ipsemet Lambert. de confudit miscendo virtuos cum non virtuos, ut illegimos, laicos & illiteratos & in-

ter non idoneos recentendo bigamos, conjugatos, Monachos. Quamobrem rejecta illius distinctione, adhaere opinio glossae nostrae, quam dicunt sequendam in iudicando & consulendo Imol. Joan. de Anan. in locis supra dictis n. 35. quae videtur etiam magis communis: habet enim sequaces Archid. Jo. Andr. Paul. de Eleaz. Butr. Card. Anchar. Imol. & Joan. de Anan. Item Bart.

Pro contraria vero sunt Hostien. Joan. de Lignan. Henr. Boich. Abb. Authen. Gemin. & Franc. nam Innoc. & Bellamer. tanquam varii pro neutra allegari debent & Collectarius hic num. 1. tantum recitat opiniones. Rursus haec opinio praependenda cum habeat pro se gloss. & Archidiaconum: nam opinio glossae in dubio praevalet communi opinioni secundum Jacob. Butring. in l. 1. Cod. Qui pro sua iurisdic. & Bald. in l. Cum hereditas deposit. & adde quod de autoritate glossae scripti in cap. Ne imitarii numer. 75. & 109. supra de Conf. & similiter opinio Archidiaconi super sexto etiam singulari communi opinioni est praefrendenda secundum Felin. in cap. 1. n. 54. in 4. limitatone de Constitut. qui ad hoc allegat Rotam decij. 348. in Antiquis.

DE OFFICIO ORDINARI.

Innocentius III. Anstano Archiepiscopo.

CAPUT VII.

Quanto devotio religiosorum: & infra. Ad audientiam nostram noveris pervenisse, quod Monachi, Canonici & alii Regulares tuae Provinciae, cum deberent potius in claustris iuxta regularia constituta divinis obsequiis vigilare, de obedientibus & redditibus, quorum curam gesserunt, pecuniam congregatam, claustrum abhorrentes, per curias Principum & Potentum discurre non verentur: & infra. Mandamus, quatenus quoscumque tales inveneris, nisi ad commonitionem tuam resipuerint, ut proprium in manibus Praelatorum suorum sine difficultate resignent, convertendum in utilitatem domus, secundum Abbatis consilium & regularem vitam observent: si Praelati eorum post tuam commonitionem id exequi negligenter omiserint, per suspensionem officii & beneficii, appellatione remota, compellas.

SUMMARIUM.

- 1 Ordinarius supplet negligentiam Abbatis non revocantis Monachum vagabundum.
- 2 Monachus sine Monasterio caret vita, sicut piscis sine aqua.
- 3 Canonici Regulares debent in Claustro Divinis obsequiis inspicere, nec hodie possunt exercere curam animarum in Parochialibus annexis eorum Monasteriis.
- 4 Regulares accidentes ad Curiam Principis sine licentia Superioris sunt ipso facto excommunicati.
- 5 Regulares de licentia sui Superioris non prohibentur esse in obsequio alicuius Principis vel Episcopi. Sed hodie contra, n. 7.
- 6 Episcopus potest sibi assignere Monachum in cubicularium, etiam contradicente Abbate; si sit necessarius. Contrarium, n. 7.
- 7 Regularibus concedi non possunt facultates degendi extra claustra nisi ex gravissima causa a Sede Apostolica approbanda.
- 8 Monachorum correctio & coercitio primo loco pertinet ad Abbatem.
- 9 Regularium causa an Episcopo vel Abbate cognosci, ac desiniri debeant, distinguitur, ut n. seqq.
- 10 Regularium correctio, quando agitur criminaliter in figura iudicii, cognitio spectat ad Episcopum. Sed de pertinentibus ad Regulam Claustralem cognoscit Abbas & n. 18. & seqq.
- 11 Praelatus Collegiatus Ecclesiae, qui praeficitur per electionem, habet jurisdictionem ordinariam in illos de Collegio. Declaratur n. 21.
- 12 Abbas vel Prior Conventualis potest Monachos excom-

- unicare.
- 13 Abbas habet jurisdictionem in Monachos etiam in criminalibus.
- 14 Abbas exercet jurisdictionem ante benedictionem & numer. 17.
- 15 Consecratio in Episcopo magis operatur, quam benedictio in Abbate.
- 16 Abbas vocatur etiam ante benedictionem.
- 18 Monachus in his, quae pertinent ad observantiam Regulae, magis tenetur obedire Abbati, quam Episcopo.
- 19 Abbas potest Monachum vagabundum revocare, punire & ejicere ad praescriptum Regulae.
- 20 Regularis est puniendus ab Episcopo tantum, quando agitur judicialiter & ad penam ordinariam.
- 21 Regularis vagabundus a quibus & quo ordine sit revocandus & puniendus.
- 23 Monachus in causis civilibus & pecuniariis conveniri non potest coram Abbate, sed Ecclesia, vel Monasterium conveniatur coram Ordinario.
- 24 Regulares exempti tam in civilibus, quam in criminalibus respondere debent coram Superiore suo & non coram Ordinario.
- 25 Et quid post Constitutionem Gregorii XV. de Conservatoribus.
- 26 Jurisdic. in parvis conventibus Ordinario attributa ex Decreto Innocentii X. an censatur Superioribus Regularibus adempta & privativa in Ordinario translata & num. seqq. usque ad 43.
- 27 Abbas vel Prior in Monasterio, Provincialis in omnibus Conventibus Provinciae & Generalis in toto Ordine habent jurisdictionem universalem & ordinariam.
- 28 Jurisdic. specialis a lege uni tributa non censetur alii adempta.

- 29 Jurisdic. in dubio censetur cum latitudine collata.
- 30 Jurisdic. inter Episcopum Burgi S. Domini & praepositum Buxeri est cumulativa.
- 31 Jurisdic. Episcopi tributa a Concilio Tridentino sess. 7. cap. 7. & 8. sess. 25. de regul. c. 11. intelligitur cum latitudine cum inferioribus.
- 32 Jurisdic. data favore certarum personarum censetur privative collata; sed si ratione censuram.
- 33 Jurisdic. an censetur collata privative vel cumulativa, in primis spectanda est mens concedentis.
- 34 Monasteria omnia de iure communi subiecta sunt jurisdictioni Episcopi Diocesani; sed cumulativa cum praelatis Superioribus & num. 39.
- 35 Monachi in Monasterio Episcopati unito subijciuntur Episcopo & praeposito vel priori.
- 36 Decretum Innocentii X. de parvis Conventibus Ordinario subiectis expeditur.
- 37 Regulares delinquentes in casibus Constitutionis Greg. XV. de exempt. privilegiis: quamvis subijciuntur jurisdictioni Ordinarii; tamen puniri possunt etiam a suis Superioribus.
- 38 Idem in Regularibus degentibus in Monasteriis post Decretum Urbani VIII. erectis non minori numero, quam duodecim Religioforum.
- 39 Abbas habet totam potestatem in Monasterio, excluso Episcopo.
- 40 Jurisdic. delegata est extraordinaria & odiosa. Jurisdic. ordinaria est favorabilis, necessaria & amplianda, ibid.
- 41 Regulares sunt subiecti praelatis suis ex obligatione surgente a voto solenni obedientiae, quod tenetur esse de iure natura.
- 42 Declarationes Congregationis super statu Regularium ad Decretum jurisdictionis parvorum Conventuum jurisdictioni Ordinarii.
- 43 Sinodus Diocesana an ex Decreto Innoc. X. interesse teneantur Abbates, Priors & Guardiani parvorum Conventuum, late discutitur, ut num. seqq. usque ad num. 64.
- 44 Abbates non sunt cogendi ab Episcopo ad Sinodum accedere, nisi rationabilis causa subijciat, n. 43. Declaratur, n. 58. Regulares lege Diocesana Episcopi subiecti cogi possunt

- illius Sinodi interesse. Declaratur num. 53.
- 45 Vacatio ad Sinodum est de lege Diocesana. Declaratur num. 53.
- 46 Intellectus cap. Nimis prava de excess. Praelati & num. 59. & 60.
- 47 Fratres Mendicantes an cogi possint accedere ad Sinodum Diocesanae & num. 59. & num. 60.
- 48 Exempti qui subijciuntur Generalibus Capitulis, non tenentur Sinodo interesse. Declaratur, num. 60.
- 49 Exempti habentes Capellas, vel populum subiectum Episcopo vel Parochialis Ecclesiae, ab accessu ad Sinodum Diocesanae non eximuntur.
- 50 Sinodus celebratur ab Episcopo auctoritate ordinaria, & est de iure Episcopalis. Declaratur, num. 63.
- 51 Exempti a jurisdictione Episcopi non tenentur ire ad illius Sinodum. Declaratur, num. 57.
- 52 Abbates & alii Superiores Regulares, qui subijciuntur jurisdictioni Episcopi tenentur accedere ad illius Sinodum quomvis sub se non habeant Capellas vel Populum.
- 53 Sinodus mixta est de lege Diocesana & de lege jurisdictionis.
- 54 Praelati Regulares jurisdictioni Episcopi subiecti, quamvis non tenentur ad ea, quae sunt de lege Diocesana, tamen tenentur ire ad Sinodum.
- 55 Abbatibus hominum est accedere ad Sinodum Episcopi, & cur. Sinodus est praesens visitationis.
- 56 Regulares parvorum Conventuum hodie sunt exempti a jurisdictione Episcopi ordinaria, sed non a delegata.
- 58 Abbates Cistercienses non tenentur ire ad Sinodum.
- 60 Priors & Guardiani cogi possunt ad Sinodum venire sed non fratres.
- 61 Monachus Claustralis non tenetur ire ad Sinodum.
- 62 Abbas habens Ecclesias in diversis Episcopatibus ad Sinodum unum ire tenetur per seipsum, ad alias per subditos, si Sinodi eodem tempore celebrantur.
- 63 Iura Episcopalia exercentur ab Episcopo in subditos auctoritate ordinaria, in exemptos verb. delegata.
- 64 Declaratio Apostolica super accessu Superiorum parvorum Conventuum ad Diocesanae Sinodum.

Quanto Ordinarius supplet negligentiam Abbatis non revocantis Monachum vagabundum. Hoc dicit Joan. Andr. Bellam. Butr. Cardin. Imol. Anchar. Abb. & Joan. de Anan. communis diviso. Secunda ibi, Mandamus. Nota primo ibi in claustris. Non tantum Monachos, qui sine Monasterio caret vita sicut piscis sine aqua cap. Placuit communi 16. quae 1. sed etiam Canonicos Regulares qui regulis inservunt laxiori, cap. Quod Dei timorem de statu Monachor. debent in claustris iuxta Regularia constituta divinis obsequiis inspicere, ut in littera. Unde fel. recor. Innocentius X. noluit eos morari extra claustra etiam pro exercenda cura animarum in Parochialibus annexis eorum Monasteriis, non obstante praerogativa Decretali, Quod Dei timorem. Sed iussit in talibus Ecclesiis per Episcopos deputari Sacerdotes seculares ad nominationem Superiorem Regularium in Vicarios perpetuos, vel amovibiles ad praescriptum S. Concilii Tridentini sess. 7. cap. 7. ut scripti in cap. Relatum num. 67. & 68. infra de Cler. vel Monach. Secundo nota ibi, Per curias Principum, interdictionem esse Regularibus cuiusvis Ordinis per curias Principum percurrere; & hodie accedentes ad curiam Principis sine licentia Superioris sunt ipso facto excommunicati, ut in Clem. Ne in agro, §. Quae vero de statu Monachor. Ex quo sequitur, ut mortaliter peccent, cum excommunicatio non feratur, ut in claustris peccent, cap. Nemo Episcoporum 11. quae 3. nisi pro culpa mortali, cap. Nemo Episcoporum 11. quae 3. dicit tamen Hostienus hic in principio, per hoc non tolli, quin Religiosus de licentia Abbatis deputari possit obsequio alicuius Principis, vel Episcopi, sicut fit nota die, ut in dicto paragrapho. Quia vero contrario sensu. Quamvis subdat hoc esse valde periculosum propter proprium: quod conatur acquirere; & ideo Abbas de facili consentire non debet: de quo remittit ad summam de majoritate & obedientia, §. Et ad quid, versiculo Si Episcopus; & sequuntur & concordant hic Joannes Andreas, num. 5. Bellamera, sum. 1. Bartius, num. 11. Imola, num. 5. Guidopap. num. 6. & Abbas, in primo notabili: subdens sic tenere Doctores in cap. Ex rescripto de iurejurando: amplius dicit glossa in cap. cum Passoris in verbo Ut quidam 2. quae 7. Episcopum posse sibi assignere Monachum in focium, etiam contradicente Abbate; si sit necessarius, nisi Monasterium sit exemptum. Quin imo in dicto cap. Cum Passoris: inducitur Episcopus, ut potius Religiosos quam alios habeat in cubicularios, qui vitam ejus in secreta conversatione videant & ex visione sedula exemplum profectus sumant. Verum hodie in Decretis Generalibus Cle-

mentis Papae VIII. super reformatione Regularium innovatis ab Urbano VIII. in Decretis de Celebratione Missarum in §. 19. sic statuitur: Ineatur ratio qua sublati licentiae ac facultatibus haeclemis quibuscumque concessis degendi, extra Conventus Claustra ad ea quamprimum revocentur; nec de caetero, nisi ex gravissima causa a Sede Apostolica probanda: huiusmodi facultates concedi possint, ut in Bullar. tomo 3. pagin. 81. Quare sublata videtur facultas quam habebant Praelati Regulares de iure communi, deputandi suos Religiosos ad servitium Principis vel Episcopi; & Cardinales qui voluerunt penes se habere aliquem Regularem pro Theologo: obtinere solent licentiam a Papa, ut saepius vidi observari. Tertio nota ibi, si Praelati eorum correctionem & coercionem Monachorum primo loco ad Abbatem pertinere: ut hic & in cap. Reprehensibilis in fine de appellatione & in cap. Corripiantur 24. quae 3. & ita ex hac littera colligit glossa ultima hic. Innocentius num. 1. Hostienus num. 8. Bartius & Cardinalis in §. notab. Imola num. 6. & Abbas in §. notab. & communiter Doctores. Sed pro pleniori doctrina, cum quaeritur an jurisdictione in causis Regularium spectet ad Abbatem vel ad Episcopum. Distingue; nam aut agitur de delictis aut de contractibus vel quali; primo casu sunt plures opiniones quas hic prosequitur Innocentius & alii post eum. Prima opinio est Hugonis hic relati in ultima glossa. Quodro aut agitur criminaliter in figura iudicii de iis que sunt delicta quoad omnes, ut furtum, homicidium & similia; & tunc ad solum Episcopum spectat cognitio & correctio, ut videtur esse casus in cap. Hoc tantum ibi; atque extra regulam facta corrigere & in cap. Abbates 18. quae 2. aut agitur de iis que spectant ad Officium Abbatis & ad Regulam claustralem; vel quia Monachus exivit & Monasterio sine Abbatis licentia; vel alias deliquit contra Regulam Monachalem; & tunc ad Abbatem pertinet cognitio & correctio, ut hic & in cap. de persona 11. quae 1. & in cap. cum ad Monasterium, §. Si vero Abbatibus infra de statu Monachorum; & in lege 4. cap. de Patronum potestate; & die ad solum Abbatem sine Conventu, ut notat Hostienus in capite Reprehensibilis in fine, infra de appellat. & Joannes Andreas ibi post eum Archid. in cap. Nullam 18. quae 2. notat hic Henricus Boich. num. 3. & hanc opinionem Hugonis tenet Joannes in praerogato cap. Hoc tantum in glossa in verbo Corrigere; & ibi etiam Lautrentius 13. quae 2. & Hostienus in Summa de temporibus Ordinatum, §. Et cui ad finem sub §. Sed nunquid Religiosus,

DE OFFICIO ORDINARI.

Idem Alexander III. Cantuariensi Archiepiscopo, & ejus suffraganeis.

CAPUT IV.

Cum vos plerumque oporteat ordinationem Ecclesiarum differre, pro eo quod quandoque personarum vobis minus idonearum presentantur: aut inter vos & presentatores, alia de causa raris dissensionibus emerit: & infra. Fraternaliter vestra mandamus, quatenus si quando in vacantibus Ecclesiis, in quibus Ecclesiastica persona presentationem non habet, vel quia personarum minus idonearum presentantur, vel alia de causa de jure personarum non poteritis: appellacionem remota ponatis oconomos, qui debeant fructus percipere: & eos, aut in Ecclesiis utilitatem expendere, aut futuris personis fideliter reservare.

SUMMARIUM.

- 1 Oconomus in Ecclesia vacante per Episcopum est ponendus, si illius ordinatio ex aliqua causa differatur & num. 4.
2 Patronus laicus presentans indignum, an sit ipso jure privatus potestate presentandi & num. 34. & seq. usque in fin.
3 Oconomus de jure communi non potest constitui per Episcopum in Ecclesia vacante, si ea sit Juris Patronatus Ecclesiastica, & num. 8.
4 Patronus Ecclesiasticus de jure habet custodiam Ecclesie vacantis.
5 Patronatus laicus non potest se ingerere in rebus Ecclesie, nec habet custodiam, sed defensionem tantum.
6 Patroni tam laici, quam Ecclesiastici post Concilium Tridentinum nullatenus possunt se ingerere in fructibus beneficii.
7 Oconomus debet Episcopus constituere in Parochiali statim habita noticia illius vacationis.
8 Oconomus dicitur cui res Ecclesie gubernanda mandatur.
9 Capitulum sede vacante potest ponere oconomos in beneficiis vacantibus, quorum collatio pertinet ad Episcopum.
10 Et quid potest Concilium Tridentinum.
11 Custodia Ecclesie vacantis ad quem spectat, remissive.
12 Principes seculares an ex consuetudine possint habere jus deputandi oconomos in Ecclesiis vacantibus.
13 Oconomus in Ecclesia vacante ab Episcopo deputatus habet administrationem omnium bonorum Ecclesie vacantis, etiam si institutio non ad Episcopum, sed ad inferiorem spectet.
14 Non tamen debet fructus sibi applicare, sed in utilitatem Ecclesie convertere, vel successoribus reservare.
15 Item tenetur inventarium conficere.
16 Et debet esse Clericus.
17 Debetur tamen illi congrua arbitrio Episcopi.
18 Et unde hoc portio sumenda sit si fructus sint consumpti vel insufficientes.
19 Fructus Ecclesie vacantis successoribus sunt reservandi.
20 Nisi sint tales qui servando servari non possunt.
21 Vel nisi sint fructus seu spolia Beneficiorum pramortui.
22 Oconomus deputatus in Ecclesia vacante non potest institui ad Episcopum, sed ad eum qui habet jus institutiendi.
23 Et quid post Concilium Tridentinum.
24 Oconomus deputatus in Parochialibus vacantibus non spectat ad Abbatem habentem jus conferendi, sed ad Episcopum viciniorum.
25 Patronus presentando indignum, an sit ipso jure privatus pro illa vice potestate presentandi latissime dicitur, ut num. sequentibus usque in finem.
26 Quid in Patrono Ecclesiastico qui presentat indignum sciatur & num. 49.
27 Et quid si ignoranter, num. 32.

- Et quid in Patrono laico qui presentavit indignum ignoranter, num. 33.
Et quid si Patronus laicus presentavit indignum sciatur, num. 34. & sequentibus usque in finem.
Referuntur Auctores & fundamenta pro opinione negativa, num. 35. & num. sequentibus usque ad num. 39.
Item referuntur Auctores & fundamenta pro contraria opinione affirmativa, ad dicto num. 39. usque ad num. 46.
Approbat prima opinio negativa ad dicto num. 46. usque ad num. 56.
Et refellit distinctio Lambertini, num. 56. & num. seqq. usque in finem.
29 Patronus Ecclesiasticus non potest variare & eo ipso quod presentat sciatur indignum: jus providendi Ecclesiam ad Episcopum devolvitur, vel ad eum ad quem pertinet institutio & num. 31.
30 Eligentes sciatur indignum sunt ipso jure privati pro illa vice, potestate eligendi & num. 44. & 50.
31 Patronus Ecclesiasticus qui ignoranter presentavit indignum, post cassationem potest variare & habet integrum tempus ad presentandum.
32 Patronus laicus qui presentavit indignum ignoranter, infra quatuor menses potest variare & alium presentare.
33 Presentare minus idoneum vel nullum, iuris sunt.
34 Variatio facilis permittitur, quando actus est illicitus.
35 Patronus Clericus habet semestre ad presentandum, quia variare non potest; Laicus vero quadimestre tantum, quia potest variare.
36 Intellectus, §. Si quis Oratorii domum in Astenica de Sanctissimo Episcopo & num. 53.
37 Electionem habens ex dispositione testatoris, eligendo indignum privatur ipso facto potestate eligendi.
38 Idem si habeat electionem ex gratia vel ex privilegio. Declaratur num. 54.
39 Patronus Laicus habet potestatem presentandi ex gratia & num. sequentibus.
40 Declaratur num. 54.
41 Postulantes dignum ante presentationem factam, superiori possunt variare; sed postulantes indignum non, quia sunt ipso jure privati.
42 Pena privationis potestatis presentandi non debet induci, nisi expressè de jure cautum reperitur & num. 48. & 51.
43 Presentans indignum præsumentur eum presentare sciatur. Electio dat jus in re; presentatio vero jus ad rem.
44 Leges Civiles disponentes de materia Spiritualium vel Spiritualium annexa: sicut est Jus Patronatus, etiam in favorem Ecclesiarum non sunt attendenda.
45 Patronus laicus non obstante reprobatione Examinatorum, de primo presentato & appellacione ab eo interposita, potest alterius nomen deferre.
46 Presentatio de non idoneo & de indigno differunt: & refellitur contraria opinio Lambertini.

Cum vos. Si ordinatio vacantis Ecclesie differretur ex causa: Oconomus in ea per Episcopum est ponendus. Hoc dicit Joannes Andreas, Baldus, Bellamerus, Butrius, Cardinus, Joannes de Anania & Barbata. Communis divisio. Secunda ibi: Fraternaliter.
Nota primò ibi: Persona minus idonea presentantur. Patronus laicus ex eo quod presentes indignum, non esse privatum jure nec privandum potestate presentandi ut non obscure innuitur hic; nam si esset privatus: Ordinatio Ecclesie non esset differenda; sed statim ad Episcopum devolveretur, ut hic per glossam 2. & Abbatem in primo notabili. Sed an hoc sit verum: plenè dicam infra à numero 34. usque in finem.
Secundo nota ibi: In quibus Ecclesiastica persona presentacionem non habet. Si Ecclesia sit Juris Patronatus Ecclesiastica & Ordinatio Ecclesie ex causa differatur: Episcopum non posse in ea Oeconomum constituere; nec esse locum dispositioni hujus textus. Rationem reddit glossa 1. quia persona Ecclesiastica facilius cogitur ad concordandum & contentiendum: puta per suspensionem vel per subterfugium Beneficii, ut cap. Consuluit 74. dist. Aliam rationem reddit hic Innocentius, num. 1. versiculo Ubi autem. Hostiensis, num. 4. & Joannes Andreas, num. 15. versiculo Sed si Patronus; & Abbas, num. 4. versiculo Sed tu dic melius: videlicet, quia ubi Patronus est Ecclesiasticus; cum ei debeat de temporibus responderi, cap. 2. 16. quæst. 2. cap. 1. de Capellanis Manachorum; ipse habet custodiam Ecclesie vacantis & non Episcopus, argumentum capitis Bone de appellacione, cap. Relatum, ille secundo, §. Nominis de testamento, cap. cum & plantare & in Ecclesiis de privilegiis. Et sic differentia est inter Patronum Laicum & Ecclesiasticum, quia Patronus Laicus non potest se intrudere in rebus Ecclesie; nec habet custodiam; sed defensionem tantum, ut cap. Decernimus & cap. Fili 16. quæst. 7. cap. 1. cum quatuor, cap. sequentibus 10. dist. In fine, glossa penultima hic, versiculo Et ex hac littera. Innocentius, num. 1. Hostiensis, num. 3. versiculo Et idem est Joannes Andreas, num. 15. Et idem si Ecclesia sit Patronatus laicalis: Oconomus in ea ab Episcopo est constituendus, secus si sit Patronatus Ecclesiasticus, quia custodia pertinet ad Patronum, ut dictum est.
Sed hæc differentia sublatæ est à Concilio Tridentino in cap. 9. verbo Patroni autem, sess. 25. ubi statuitur ut Patroni Beneficiorum cuiuscunque Ordinis & Dignitatis: etiam si Communitates, Universitates, Collegia quacunque Clericorum vel Laicorum existant in percipiione fructuum, proventuum, obventionum quorumcumque Beneficiorum: etiam si verè de jure Patronatus ipsorum ex fundacione & dotacione essent: nullatenus nullave causa vel occasione se ingerant; sed illos libere Rectori seu Beneficiario non habitante etiam quacunque consuetudine distribuendos dimittant. Itaque sive Ecclesia sit libere collationis sive Juris Patronatus Ecclesiastici sive laicalis: Episcopos statim habita notitia vacationis, debet in ea Oeconomum seu Vicarium constituere: qui onera Ecclesie sustineat ejusque custodiam & administrationem habeat, ut patet in capite 18. sess. 14. ejusdem Concilii. Adde quod Hostiensis hic num. 2. versiculo Idem tenent juris est & num. 85. versiculo Et idem patet: firmiter concludit non esse differentiam in Ecclesia sit Juris Patronatus Ecclesiastici vel Laicalis; sed utroque casu pendente tempore, sex vel quatuor mensium ad presentandum Episcopum: debere Oeconomum constituere; & hæc opinio Hostiensis est hodie approbata à Concilio Tridentino, ut prædixi.
Tertio nota ibi: Ponatis Oconomos, ut provisio Ecclesie vel ex presentacione minus idonei vel ex discordia inter presentatores & Episcopos vel ex alia causa prorahitur & superior non potest juridicè Rectorem preficere, Episcopum vel alium habentem jus institutiendi debere, in ea Oeconomum deputare ad fructus conservandos, ut hic & in cap. Quoniam quidam 75. dist. Dicitur enim Oconomus cui res Ecclesie gubernanda mandatur, lege Omnes, §. Hoc nihilominus, eod. de Episcopis & Clericis secundum Hostiensem hic num. 5. Et ita qui non potest ponere Rectorem in Ecclesia, ponat Oconomum, ut inquit Abbas hic in 2. notabili. Ad quod tamen vide omnino quod scripsi in cap. Quoniam à num. 16. usque ad num. 22. infra de Jure Patronatus.
Et ex hoc inferri debet Abbas ubi supra, ut Capitulum Sede vacante: quamvis non possit Beneficia conferre, cap. Illa infra de Sede vacante: tamen possit ponere Oconomum in Beneficiis vacantibus quorum collatio pertinet ad Episcopum, allegat Joannes Andreas in capite unico de Sede vacante, lib. 6.
Sed hodie Capitulum Sede vacante nullam sibi vindicat autoritatem deputandi Oconomos in Parochialibus vacantibus, sed infra octo dies post mortem Episcopi Officialem seu Vicarium constituit, ut in Concilio Tridentino, cap. 16. sess. 24. Qui quidem Vicarius statim habita notitia vacationis Ecclesie constituit in ea Vicarium seu Oconomum; & illa omnia munia obicit quæ idem Concilium, sess. 24. cap. 18.

statuit obunda ab Episcopo seu ejus Vicario, cum Parochialis Ecclesie vacatio contigerit, ut ex Sententia Sacre Congregationis Cardinalium ejusdem Concilii Interpretum: dicit in dicto c. Illa, n. 17. 18. & 28. Ne sede vacante. Generaliter autem ad quem spectet Custodia Ecclesie vacantis, dicit plenè per Henricum Boich, in cap. In Lateranensi infra de prebendis; & an Custodia vel jus deputandi Oconomos in Ecclesiis vacantibus possit competere Principi seculari ex consuetudine: vide hic per Hostiensem, num. 3. versiculo Et idem est ubi habet Patronum laicum. Joannes Andreas, num. 15. Abbas, num. 4. & per DD. in cap. Generali & cap. Quia sapè de elect. lib. 6. & in cap. Presenti, §. Porro de Officio Ordinarii, eodem libro.
Quarto nota ibi, qui debeat fructus percipere. Oconomus in Ecclesia vacante ab Episcopo deputatum, debere illius fructus percipere, ut hic in littera: quod locum habet, etiam si jus institutiendi spectet ad inferiorem Prælatum, ut alias censuit Sacra Congregatio Concilii; nam consultata Vicarius ex cap. 18. sess. 24. Constitutus habet Custodiam & administrationem omnium bonorum Ecclesie vacantis: etiam si institutio non ad Episcopum, sed ad inferiorem spectaverit: respondit habere non obstantibus illis quæ traduntur per Doctores in cap. Vos de Officio Ordinarii. Non tamen debet fructus sibi imbutare, ut inquit Hostiensis hic num. 5. in verbo Percipere; sed in utilitatem Ecclesie convertere aut successoribus fideliter reservare, v. detur in littera. Jndè & debet de fructibus inventarium conficere, ut hic per Baldum num. 5. versiculo Quæro utrum: iste Oconomus & debet esse Clericus, quia persona Ecclesiastica facilius potest cogi rationes reddere Episcopo, quam persona laica, lege Omnes, §. Nihilominus, eod. de Episcopis & Clericis. Baldus, loco citato. Debetur tamen illi congrua portio, ut in Concilio Tridentino, sess. 24. cap. 18. ibi: Idoneum in ea Vicarium cum congrua ejus (scilicet Episcopi) arbitrio fructuum portionis assignatione. Quæritur autem huiusmodi arbitrium in taxatione congrue portionis ad Episcopum sit moderandum: dicit ut scripsi ex sententia ejusdem Sacre Congregationis in cap. de Rectoribus, num. 9. & 10. infra de Clericis agrorum; & cum quantum fuerit unde hæc portio sumenda sit quando collatis fructus esse consumptos aut extantes ita tenetur, ut Vicarii sustentationi non sufficiant: responsum esse sumendum esse ex fructibus percipiendis, nisi alique personarum sint jure obligatæ ad suppleendum aliunde.
Ultimo nota ex fine textus, fructus Ecclesie vacantis esse reservandos in tempus successoris, ut hic & in concordantibus de quibus in gloss. ultim. Ad idem Concilium Tridentinum sess. 25. c. 9. vers. Patroni autem, ibi, sed illos libere Rectori, seu Beneficiario, non habitante etiam quacunque consuetudine distribuendos dimittant. Nec debet oconomus aliquid exinde alienare, nisi sint tales, qui servando servari non possunt, ut l. Lex que tutores in fin. C. de administr. tutor. l. Divus in fin. primi respons. ff. De petit. hered. c. Si quis l. ff. 10. q. 2. gloss. ubi sup. Hos enim potest oconomus vendere cum hoc expediat Ecclesie, sed tamen illorum pretium debet fideliter conservare, ut l. Si & rem & pretium, ff. De petit. heredit. l. Non utitur & l. seqq. quia pretio ff. De usuf. & l. Procuratoris, §. Non autem totum, ff. De tribular. action. secundum Host. hic in fin. in Cathedralibus & Collegiatis Ecclesiis locum habet, c. Quia jure de elect. lib. 6. secundum Joan. Andr. hic in fin. & quod dixi de fructibus Ecclesie vacantis intelligas de fructibus & redditibus tempore vacationis provenientibus, de his enim loquitur hæc Decretalis & text. in c. presentis de off. ordin. lib. 9. in c. Quia sapè de elect. eod. lib. Secus verò de spoliis beneficiati pramortui, quia de his nullo jure cautum reperitur, ut reservandi sint successoribus. Et ita hunc text. declarat Navarr. in trañ. de spol. Cler. §. 10. n. 1. 2. 3. & 30.
In gloss. penult. ibi, vel alius Prælatus. Nota ex hac gloss. 24. deputationem oconomos in Ecclesia vacante non pertinere in ditione ad Episcopum, sed ad eum, ad quem pertinet institutio & cum gloss. transit hic Joan. Andr. n. 16.
Sed hodie ex Concilio Tridentino in dist. c. 18. sess. 24. in Parochialibus vacantibus Episcopus solus potest Vicarium seu Oconomum constituere & alia facere, quæ ibi prescribuntur, non autem inferiores Prælati, nisi habeant requiritia, quæ posui ex sententia Sacre Congregationis Concilii in cap. Cum contingat n. 31. & 28. infra de foro compet. Unde proposito dubio, an jus deputandi Vicarios in Parochialibus vacantibus ex c. 18. sess. 24. vel alia quapiam ratione competat Abbati, ad quem ipsarum Parochialium collatio pertinet, an verb ad viciniorum Episcopum: Sacra Congregatio censuit pertinere ad Episcopum viciniorum.
Quæro, An Patronus presentando indignum sit ipso jure, privatus pro illa vice potestate presentandi.
Pro solutione questionis distinguendum est cum gloss. 2. 24. hic inter patronum Ecclesiasticum & Patronum laicum, seu Clericum ratione Patrimonii.

bas Martii, Pontificatus anno secundo, & sic jurisdictione semper est cumulativa, prout notat gloss. in d. c. Nullam in ver. Toti 18. q. 2. cum qua concordant ibi Archid. & alii, Host. Joan. Andr. & omnes in d. cap. Casam.

36 Nec retrahatur, quod verba memorati Decreti sint multum pregnantia, universalis, ac geminata, videlicet visitationi, correctioni, & omnimoda jurisdictioni Ordinarii loci plenè in omnibus subiciuntur. Nam respondetur hæc verba non fuisse apposita in Decreto ad effectum jurisdictionis adimendæ, sed ad effectum jurisdictionis conferendæ. Unde sensus est, ut Ordinarius loci in prædictis Conventibus habeat jurisdictionem omnimodam, & plenariam in omnibus, id est, tam in civilibus, quam in criminalibus, & in mixta causis, & tam in minoribus, quam in gravioribus delictis, & si procedatur in figura iudicii per viam accusationis ad penam depositionis, sive ad correctionem in concernentibus regularem observantiam, & sive Prælati Regulares sint negligentes, & moniti, sive non, & in his prægnantia verborum Decreti multum operatur, secundum ea, quæ dicta sunt supra in examinatione quinque opinionum à n. 16. sed respectu exemptionis, Stabdications jurisdictionis à Prælati Regularibus prægnantia huiusmodi nihil operatur, ut c. Nullam, junctâ gloss. in ver. Toti 18. quæst. 2. Et observandum est hæc verba fuisse ad calumiam desumpta ex Constitutione Gregorij XV. de exemptorum privilegiis, quæ incipit *infernabili Dei providentiâ*, in qua Regulares delinquentes in exercitio curæ animarum vel administratione alicujus Sacramenti, aut in prædicatione verbi Dei subiciuntur per ipsamet verba plenè in omnibus omnimoda jurisdictioni, visitationi & correctioni Episcopi Diocesani tanquam Sedis Apostolicæ Delegati, ampliando Decretum Concilii Tridentini in cap. 11. sess. 25. de Regul. & nihilominus ex eo tempore inconvulsa observatum est ut Regulares in præmissis delinquentes etiam à suis superioribus Regularibus coerceri & puniri valeant; & sacra Congregatio ejusdem Concilii Interpret alius declaravit jurisdictionem Episcopo attributam, ex d. cap. 11. in Constitutione Gregoriana innovato & extenso esse cumulativam cum Superioribus Regularibus, ut superius dictum est num. 31. Similiter in Decretis felicis record. Urbani VIII. de celebr. Missar. me Secretario compilatis in eadem sacra Congregatione, § *Deinceps*, diversis verbis statuitur, ut Monasteria deinceps recipienda, in quibus ex redditibus & consuetis elemosinis duodecim saltem Religiosi sustentantur, atque inhabitare non poterunt & actu non inhabitaverint, Ordinarii loci visitationi, correctioni, atque omnimoda jurisdictioni subiecta esse intelligantur, & tamen perpetuo observandum est, ut jurisdictione in Religiosos ibi degentes non censetur adempta Superioribus Regularibus. Igitur prægnantia verborum tribuit quidem Ordinario loci totalem & plenariam jurisdictionem, sed non translativè, seu privativè. Et est simile in d. c. Nullam 18. q. 2. ubi dicitur: universa quæ vel ad divini cultus reverentiam, vel ad utilitatem Monasterii pertinent Abb. sollicitudo ad quem potestas tota pertinere convenit debeat adimplere. Et sic text. loquitur per verba universalis & geminata & nihilominus gloss. ibi in v. Toti dicit istud verbum tota non excludit Episcopum ut c. In vend. 17. q. ult. & c. Abbatibus 12. quæst. 2. Et eo magis, quia in Decreto Urbani VIII. jurisdictione datur simpliciter loci Ordinario: in Decreto autem Innocentii tribuitur Ordinario loci tanquam Sedis Apostolicæ Delegato: ergo in terminis Decreti Urbani non censetur illatum præjudicium Ordinariæ jurisdictioni superiorum Regularium in concursu alterius jurisdictionis ordinariæ, fortius idem dicendum in terminis Decreti Innocentii, in quo jurisdictione ordinaria concurrens cum delegata. Nam jurisdictione delegata est extraordinaria & odiosa, ut l. Si quando, C. de distat. jurisdictione ordinaria est favorabilis, necessaria & amplianda, l. 1. §. Cum arbitrum de offic. Praefect. urb. & notat Bald. in l. Barbatus n. 18. ff. de offic. Praefect.

41 Postremo nunquam mos fuit Apostolicæ Sedis eximere Religiosos à suis Prælati Regularibus, quibus sunt subiecti ex obligatione surgente à voto solemnè obedientiæ, quod teneatur esse de jure naturæ, ut post Innocentium in c. Cum ad Monasterium n. 2. de statu Monachorum, notat Joan. Andr. in reg. Semel. Deo nam. 3. de reg. jur. lib. 6. Et quando Romani Pontifices in aliqua speciali causa voluerunt tubere jurisdictionem Episcopo privativè ad Superiores Regulares id claris verbis expresserunt, sicut fecit Urbanus VIII. in Constitutione edita contra Monetarios. Quod cum Innocentius X. non fecerit in Decreto, de quo agitur, utique censetur noluisse, l. unic. §. Sin autem ad deficientis, C. de caduc. tollen. Et sanè quasi monstrum esset in Ecclesia, ut in tot Conventibus essent Abbates, Priores & Guardiani, qui non possent suos Religiosos corrigere & coercere, & liceret subdito cornu enigere & rebellare contra Prælatum, quem vice Dei supra caput suum posuit & ejus imperio se subiecit, ut legitur in cap. Si Religiosus de elect. lib. 6. Et in c. 2. de testam. eod. lib. & notat Abb. in cap. Cum ab Ecclesiast. ram num. 10. sub eod. Præsertim cum multi sint conventus

in insulis aut locis campetribus super quibus Episcopi in urbibus residentes vix possunt vigilare & Religiosos sine capite & Rectore claustrali in regulari disciplina continere.

Ex quibus concludendum videtur jurisdictionem inter Ordinarium & Prælatum regularem esse cumulativam, ita ut sit locus præventioni, quod tenet Abbas post Innoc. in dict. cap. Cum ab Ecclesiast. num. 9. dicens Episcoporum concurrere in jurisdictione cum Prælati inferioribus & locum esse præventioni, arg. l. final. C. de jurisdic. omni. judic. & in hanc sententiam scriptæ fuerunt litteræ à sacra Congregatione super statu Regularium ad Episcopos Cassani & Avellini sub die 17. Decembris 1654. sed quia Prælati Regularis facile possent in omnibus causis prævenire & jurisdictionem Ordinarii eludere, videtur expedire ut sacra Congregatio stante prægnantia verborum ipsius decreti declararet non obstante præventione superioris Regularis Ordinarii nihilominus posse causam reassumere & illi inhibere si iusta causa subit, veluti cum videt Superior Regularis ex odio, vel amore cupiditate, vel metu, aut ex nimia severitate, vel indulgentia quid durius, aut remissius constituere, quam causa depositi, in quo ipsius Episcopi scientia oneretur, & ita fuit resolutum, ut patet ibi infra in duodecima declaratione.

Decreti tenorem habens per extensum in cap. Relatum n. 47. infra ne Cler. vel Monach. nunc sequuntur declarationes ad dictum Decretum à sacra Congregatione super statu Regularium editæ, atque à S. D. N. Alexandro Papa VII. approbatæ Posto decreto felic. recor. Innoc. Papa X. super subiectione nonnullorum Conventuum correctioni visitationi & omnimoda jurisdictioni Ordinarii loci tanquam Sedis Apostolicæ Delegati, contingit dubitari de infrascriptis.

1. An Episcopus in Conventibus suæ jurisdictioni subiectis possit Abbatem, Priorem, Guardianos & alios Superiores locales deputare & familiam constituere.
2. An possit Episcopus à prædictis Conventibus Religiosos amovere.
3. An Regulares eorumdem Conventuum compelli possint ab Episcopo ad exhibendos liberos introitus & exitus & reddendas rationes administrationis.
4. An Episcopus in eisdem Conventibus se ingerere possit in his, quæ regularem disciplinam concernunt.
5. An Ecclesiæ dictorum Conventuum & Capellæ Granciarum, in quibus degunt Conversi pro agrorum cultura, ab Episcopo visitari possint.
6. An ipsæ Grancie & Conversi in eis degentes subiant visitationi Episcopi.
7. Quid in Ecclesiis, seu Capellis Granciarum, in quibus nullus degit Conversus, an similiter subiant Episcopi visitationi.
8. An liceat Episcopo visitare Conventus tam suppressos & postea restitutos, quam non suppressos ad effectum cognoscendi, an in illis re ipsa alantur lex Religiosi.
9. An Episcopus visitans huiusmodi Conventus suæ jurisdictioni suppositos, aut personas in eis degentes possit à visitationis procuracionem exigere in vitalibus vel in pecunia.
10. An jurisdictione Ordinarii locorum tanquam Sedis Apostolicæ Delegatis attributa in supradicto Decreto competat Vicariis Generalibus Episcoporum, necnon Abbatibus & aliis inferioribus Prælati proprium territorium, ac jurisdictionem quasi Episcopalem habentibus.
11. An Provinciales & alii Superiores Regulares possint ejusmodi Conventus jurisdictioni Ordinarii subiectos & Religiosos in illis degentes visitare, corrigere & punire, omnemque jurisdictionem in eis exercere, sicut poterant ante dictum Decretum.
12. Si Superior Regularis in causa prævenit contra subditum degentem in aliquo ex eisdem Conventibus Ordinario subiectis fabricando processum vel eum carceri mancipando, an Episcopus possit huiusmodi causam reassumere, ac superiori inhibere.
13. Si è converso Episcopus in causa prævenit contra Religiosum in tali Conventu commorantem, an Superior Regulari eo casu liceat illum amovere & in alio Conventu collocare: & si de facto collocaverit, an nihilominus Episcopus possit causam prosequi, ac Religiosum sic amovum revocare ad primum Conventum.
14. Si Provincialis vel Superior localis voluerit aliquem ex Fratribus à tali Conventu removere, an Episcopus prohibere possit.
15. Si à Conventu primum suppresso, ac deinde Religiosi restituti abint ex aliqua rationali causa & ad breve tempus unus vel plures ex numero lex Religiosorum ibi degentium, an gratia restitutionis sit nulla & Conventus remaneat suppressus, ut prius.
16. Quid si à Conventu non suppresso similiter ex causa rationali & ad modicum tempus abint aliqui & Conventus subiecti ibi existentibus, an durante tali absentia, sit expressa subiectione jurisdictioni Ordinarii.

17. An Religioso illo redeunte vel aliis impleto numero lex Religiosorum Conventus recuperet primitivam exemptionem.

18. Si gratia restitutionis Conventus suppressi reddatur nulla ex eo, quod in illo ad formam decreti cum effectu non alantur lex Religiosi & postea contingat, ut ejusmodi numerus impleatur, an gratia restitutionis Conventus reviviscat.

19. Ad hoc ut gratia restitutionis sit nulla & Conventus denud remaneat suppressus, propterea quod in eo non sustententur lex Religiosi, an debeat præcedere declaratoria Episcopi super facto prævia causæ cognitione.

20. An ab huiusmodi declaratoria liceat Regularibus ad Sedem Apostolicam appellare ad effectum tam devolutivum, quam suspensivum.

21. Cum ex Decreto præscripto quatuor Sacerdotes in his Conventibus degentes debeant esse maturæ ætatis, quænam dicatur ad hunc effectum ætas matura.

Sacra Congregatio super statu Regularium ad singula dubia superius proposita hunc in modum respondit, videlicet.

- Ad 1. Non posse.
- Ad 2. Possit ex rationabili causa, commonito tamen prius superiore Regulari, ad quem pertinet, ut eisdem Religiosos assignet in aliis Conventibus.
- Ad 3. Possit compelli.
- Ad 4. Possit.
- Ad 5. Possit.
- Ad 6. Subesse.
- Ad 7. Item subesse.
- Ad 8. Minime licere antequam aliunde constet de fundamento intentionis Episcopi in deficientia numeri conlucito.
- Ad 9. Expedire ut Sanctissimus Dominus Noster decernat & declarat non licere Episcopo tales Conventus visitanti quicquam accipere procuracionis nomine.
- Ad 10. Competere.
- Ad 11. Possit sicut prius, non tamen privativè ad Episcopum.
- Ad 12. Non posse, nisi ex iusta causa, veluti cum videt Superiorem Regularem ex odio vel amore cupiditate vel metu, aut ex nimia severitate vel indulgentia quid durius, aut remissius constituere, quam causa depositi, in quo ipsius Episcopi conscientia oneratur.
- Ad 13. Non licere Superiori Regulari Religiosum ab Episcopo inquisitum à loco amovere & si amovum fuerit, posse Episcopum causam prosequi & illum quibuscumque remediis revocare, etiam invocato auxilio Ordinarii & brachio seculari, si opus fuerit, cujusquam loci, in quo Religiosus ille reperisset.
- Ad 14. Non posse.
- Ad 15. Gratiam ob id non esse nullam, cessante omni fraude, nec Conventum remanere suppressum.
- Ad 16. Subiacere durante absentia.
- Ad 17. Recupere.
- Ad 18. Non reviviscere.
- Ad 19. Debere ita procedere, nec ante declaratoriam licere Episcopo Conventus possessionem apprehendere, aut Religiosos inde expellere.
- Ad 20. Licere ad effectum devolutivum tantum, non autem suspensivum.
- Ad 21. Etatem maturam dici ad hunc effectum completo anno quadragesimo.

Declaraciones infrascriptas S. D. N. ad se relatas approbavit & ab omnibus, ad quos pertinet, observari præcepit, contrariis quibuscumque non obstantibus. Datum Romæ die 27. Julij 1655.

43 Uterius Quæro, stante eodem decreto Innocentii X. quo parvi Conventus non habentes numerum Religiosorum ibi præscriptum visitationi, correctioni & omnimoda jurisdictioni Ordinarii loci tanquam super hoc à Sede Apostolica delegati plenè in omnibus subiciuntur. An Abbates, Priores, Guardiani & alii prædictorum Conventuum Superiores ab Episcopo vocati ad Diocesanam Sinodum accedere teneantur.

Ad partem negativam allegatur primò Concilium Turonense cap. 2. ubi sic legitur Episcopus non debet Abbatem cogere ad Sinodum ire, nisi aliqua rationalis causa exiit; Refertur in cap. Episcopus, ille servando 18. distinct. Et in §. final. 18. quæst. 2. Per que jura gloss. in cap. Abbates in ver. vocatione 18. q. 2. exponens litteram ibi, accepta vocatione conveniant: dicit, si necessitas magna fuerit, alias Abbates non debent vocari ad Sinodum. Item gloss. 1. in c. nimis prava de excess. Prælat. dicit omnes enim Religiosi, qui populum non habent, ad Sinodum ire non teneantur & concordat gloss. in c. Decernimus in v. Abb. 18. dist. 18. in cap. Abb. Quod super his infra de major. & obed. que similiter ait bates non habentes populum, non teneri ad Sinodum venire, nisi causa rationalis subit & ideo Abbates Cistercienses non teneri, quæmvis non essent exempti, cum non habeant populum & sequitur ibi Butr. n. 10. v. Unde dicit. Ergo parum re-

fert quod hodie ex Decreto Innocentii X. Abbates subiant jurisdictioni Episcopi, cum etiam supposita huiusmodi subiectione, ad Sinodum non sint vocandi.

Secundò, ad hanc partem inducitur text. in d. c. Quod 44 super his de major. & obed. ubi Innocentius III. Abbates, inquit & Sacerdotes Diocesana tibi lege subditos, qui ad tuam Sinodum venire contemnuunt &c. per censuram Ecclesiasticam ad Sinodum ipsam venire compellas. Ex quo textu arguitur sic: Regulares qui non subiant Episcopo lege Diocesana, non teneantur ad illius Sinodum accedere, ut ibi probatur à contrario sensu: Sed Regulares non subiant Episcopo lege Diocesana, c. Eleutherius 18. quæst. 2. gloss. in c. 1. in ver. Disciplina infra de stat. Monach. & ex Decreto Innocentii subiciuntur Episcopo lege jurisdictionis dumtaxat, ut patet ex illis verbis, omnimoda jurisdictioni Ordinarii subiciuntur. Ergo ad illius Sinodum ire non teneantur.

Et confirmatur, quia lex Diocesana & lex jurisdictionis sunt diversæ; unde res iudicata in una non obstat agenti in alia, ut est casus in c. Dilectus & ibi Joan. Andr. & omnes notant in sam. inf. eod. Vocatio autem ad Sinodum pertinet ad legem Diocesanam, ut ibi notat glossa magna ante medium v. Ad legem Diocesanam spectat vocatio ad Sinodum & Butrus in d. c. Quod super his in 2. not. num. 3. Ergo Decretum Innocentii, quod loquitur de lege jurisdictionis trahi non debet ad vacationem ad Sinodum, quæ est de lege Diocesana, arg. l. Papiamini Exuli, ff. de Minoribus & consequenter Regulares quoad huiusmodi vacationem ad Sinodum remanent exempti, quemadmodum erant ante illud Decretum: nam quod non mutatur & l. Sancimus, C. D. testam. l. Præcipimus in fin. C. de appellat. Gloss. in c. Constitutionem in ver. Prorogamus de Regularibus lib. 7.

Tertiò, ad idem allegatur textus in c. Nimis prava infra de excess. Prælat. ubi Gregorius IX. inter gravamina Fratrum Prædicatoribus & Minoribus illata recenset primo loco, quod Prælati eos ad Sinodos suas cogunt accedere. Igitur quidquid sit de Abbatibus & Monachis, certe Fratres Mendicantes non videntur cogendi, prout hanc differentiam inter Abbates & Mendicantes post. Gemin. constituit Felin. in c. Quod super his num. 1. infra de major. & obed. & Henrich. Bott. de Sinodo Episcopi in 2. par. n. 4. & n. 12. inter tractatus communer. vol. 2. folio 209.

Quartò exempti qui subiant Generalibus Capitulis, non teneantur Sinodo Episcopi interesse, ut in Decreto Concilii Tridentini c. 2. §. Sinodi quoque sess. 14. sed Regulares parvorum Conventuum in Italia, ad quam retringitur. Decretum Innoc. X. subiant omnes Generalibus Capitulis. Ergo Sinodo Episcopi interesse non teneantur.

Et confirmatur, nam ratio cur Patres Concilii noluerint adstringere ad Sinodum Regulares subiectos sui Capitulis Generalibus, ea videtur fuisse cum tales habeant suos Generales Viatores & eorum statuta ligentur, ut c. Quia in singulis infra de statu Monach. non videtur conveniens, ut legibus & Constitutionibus alterius Superioris adstringantur: hæc autem ratio viget etiam post Decretum Innocent. cum per illud Regulares non eximantur à suis Prælati Regularibus, ut fuisse probatum est in præcedenti questione à n. 26. & in declarationibus n. 42.

Quintò, eam de jure communi, quem ex Concilio Tridentino eximuntur ab accessu ad Diocesanam Sinodum soli exempti habentes Capellas vel populum subiectum Episcopo & habentes animarum curam personarum secularium, ut in c. Ex ore in fin. de privil. Et in d. c. 2. sess. 24. Ergo in aliis omnibus firmatur regula, quod accedere non teneantur, vulgata l. Nam quod liquida, §. fin. ff. De pona legata.

Sextò, Sinodus celebratur ab Episcopo autoritate ordinaria 50 cum sit de iuribus Episcopalibus c. Congruente infra eod. Ergo facultas delegata, quæ tribuitur Ordinario in Decreto Innocent. quantum ad Sinodum videtur imperpetuum.

Septimò & ultimò, Religiosi exempti à jurisdictione Episcopi non teneantur illius Sinodo interesse, c. ex ore in 1. m. m. b. de jurisdictione de priv. d. c. Nimis prava de excess. Prælat. gloss. in d. c. Quod super his de maj. & obed. quam ibi omnes sequuntur, ut testatur Henric. Bott. de Sinod. Episcopi in 2. par. sub n. 4. circa fin. v. Si autem Abbates, reddens rationem; quia ex quo tales exempti non subiant Episcopo, non adstringuntur, non ligantur statutis ejus, ut not. in c. 1. supra de Constit. Religiosi autem ferè omnes exempti sunt ex privilegiis Apostolicis à jurisdictione Episcopi, ut scripi plenè in c. Tuorum infra de privil. Et hanc exemptionem non fultit ipsum Decretum Innocentii, quia autoritas Apostolica in illo Episcopi delegata non violat privilegia, nec perimit exemptionem Abb. in c. Grave n. 1. Et supra de off. ord. & scripi in d. c. Tuorum n. 31. & 33. Igitur Religiosi tanquam exempti ab Episcopi jurisdictione illius Sinodo ex prædicto decreto interesse non teneantur.

Quibus tamen non obstantibus, ad propositum dubium videtur respondendum, Abbates, Priores, Guardianos & alios parvorum Conventuum huiusmodi Superiores teneri ad Sinodum

ad Dicoecanam accedere, si ad eam vocentur ab Episcopo, ut Sedis Apostolica Delegato, ex infra scriptis.

Concordat cap. Annis singulis 18. dist. ubi habetur: Annis singulis Episcopus in sua Diocesi Sinodum faciat de suis Clericis, nec non Abbatibus & dicitur aliter Clericos & Monachos, ad idem c. Decernimus eadem dist. Ecce igitur per se ipsa facultas Episcoporum vocandi Abbates ad Sinodos suas. Et quamvis jura preallegata intelligenda sint de Abbatibus non exemptis, secundum Goffred. & Hug. quos refert & sequitur Archid. in d. c. Abbates n. 9. v. Vel loquitur, tamen tales sunt homines Superiores Regulares parvorum Conventuum ex decreto Innoc. X. ut mox dicitur.

Secundo, pro hac parte multum stringit text. in cap. ex ore infra de privi. ubi exorta controversia, an Abbas Conobii Ewalden. tam in capite, quam in membris esset liber ab accessu ad Sinodum Episcopalem, Innocentius III. ait: Sententia dicitur definitiva quoad Ewalden. Canonium liberum est in cap. tanquam ab Episcopali jurisdictione prorsus exemptum & soli Romana Ecclesia subiectum: in membris autem quae non probantur exempta, Diocelano Episcopo ipsum subiacere decernimus: propter quod Abbas ad Sinodum ejus debet accedere. Haec tenent verba Innocentii ex quibus evidenter apparet fundamentum accessus ad Sinodum esse subjectionem jurisdictioni Episcopi ac proinde Superiores Regulares, qui jurisdictioni Episcopi subfunt, abique dubio tenent ad illius Sinodum accedere: quamvis Capellani vel populum Episcopo subiectum non habeant. Et ita hanc regulam constituit Hugo in cap. Abbates 18. q. 2. Innoc. in c. Grave in princ. infra de prob. & post alios quamplures Henric. Bott. de Sinodo Episcopi in 2. par. jubet. 4. medium, v. Si vero Abbates & infra in 2. Quid tenendum, dicens hanc opinionem esse communem & de jure veriorum. Quamobrem cum superiores Regulares parvorum Conventuum, ex Decreto Innocentii sint subiecti jurisdictioni Episcopi, ut Sedis Apostolicae delegati, dubitandum non est quin ad illius Sinodum teneantur accedere, si ad eam vocentur ab ipso autoritate delegata.

Tertio, Sinodus mixta est de lege Diocelana & de lege jurisdictionis, ut notat Holt. in d. c. Quod super his nu. 2. de major. & obed. ubi exponens illud verbum, Diocelana: Diocelana, inquit, quod Sinodus mixta est, in eo enim, quod Sinodus de lege Diocelana est: & in eo, quod ibi iudicatur vel aliquid statuitur, de lege jurisdictionis est: unde dicit, Diocelana, subaudi & jurisdictionis est: & cum sequitur ibi totidem verbis Joan. Andr. x. 6. Butr. num. 12. v. Idem Host. Abbas col. 2. & alii. committere Gem. in d. c. Episcopus, in secundo post medium, v. Aut non sunt exempti 18. dist. ubi concludit Sinodum esse mixtam & participare de utraque lege, propter statuta & aliqua, quae ibi sunt respectiva utramque legem; & ideo tales Abbates etiam si habeant populum, debere venire ad Sinodum & ita procedere text. in d. c. Quod super his, & cum sequitur ad litteram Praepositus sub n. 1. post medium, vers. Aut sunt exempti. Et pro praecipuo fundamento Doctores unanimiter tenent Praelatos Regulares, sicut sunt Abbates, Priores & Guardiani: qui a jurisdictione Episcopi non sunt exempti: quamvis non teneantur ad Cathedralicum & alias angarias & per angarias quae sunt de lege Diocelana, tamen tenentur ad Sinodum propter mixturam jurisdictionis. Et ita expresse notat Holt. ubi supra, dicens: ex hoc cap. evidenter patet, quod etiam Monasteria sint exempta a lege Diocelana quoad praestationem Cathedralicum, &c. Abbas tamen non est exemptus quoad Sinodum, imo tenetur ad ipsam venire & si populum non habeat; & concordant ibi Jo. Andr. n. 7. Butr. n. 12. d. v. Idem Host. & reliqui omnes. Quare cum hodie ex decreto Inn. Superiores regulae parvorum Conventuum sint subiecti jurisdictioni Episcopi, sequitur per necessesse ut ad illius Sinodum accedere teneantur, quo l' argumentum in fallor sufficeret pro decisione praesentis controversiae & eo utitur Hugo in v. Abb. 18. q. 2. ubi ait, quod Abbas non exemptus tenetur ire ad Sinodum, in qua aliquid Sinodum, in qua statuitur, quod ipsum tangat, quia hoc de lege jurisdictionis, Butr. d. n. 12. vers. dicit Hugo & Praepositus in dict. cap. Episcopus in secundo col. 2. 18. distincti. Et alius relatis Henric. Bott. de Sinodo Episcopi in 2. p. sub num. 4. vers. quid tenendum. Et confirmatur, quia Decretum Innocentii subiecti Religio: jurisdictioni Episcopi non simpliciter, sed dicit omnimode jurisdictioni plenam in omnibus, quae verba universalia & geminata includunt etiam ea, quae alias in dispositione generali non includerentur, ut scripsi in cap. ex parte num. 31. & 44. de Privileg.

Quarto cum Superiores parvorum Conventuum ex Decreto Innocentii jure delegato subiant jurisdictioni & foro Episcopi: ambigendum non est, quin eodem jure etiam ligentur illius

statutis; quia forum sortiri & statutis ligari a pari procedunt, cap. Ut animarum de Constitutione, lib. 6. & scripsi in cap. Qua in Ecclesiarum, num. 23. supra de Constitutione; & statuendi potestas a jurisdictione regulatur, ut notat Bartholus in lege Omnes populi in 1. quae. principali de Justitia & Jura. Decius in cap. Ecclesia Sanctae Mariae, num. 69. de Constitutione; & in his terminis Henricus Bott. de Sinodo Episcopi in 2. parte, num. 4. circa finem, versulo Si autem Abbates. Ex quo sequitur ut teneantur etiam accedere ad Sinodum; nam qui Constitutionibus Sinodalibus astringuntur: non est ratio cur similiter non teneantur Sinodo interesse: ad illas discutendas: argumentum capituli Nimis prava ibi: Ad Sinodum suas cogunt accedere & suis Constitutionibus subiacere, de excessu Praelatorum cum similibus. Quamvis dicunt Doctores, bonum esse ut Abbates interiri propter statuta quae in Sinodo fieri possunt sibi prejudicialia quibus poterunt resistere, si sunt praesentes, cap. Nicensis 31. dist. ita Cardinalis in dicto cap. Quod super his, quae. 1. in fine de majoritate & obedientia: dicens, tutius esse ut tales Abbates veniant ad Sinodum Episcopi propter evitandas opiniones fallas, quia propter statuta bonum est etiam Abbates accedere ad Sinodum Provinciale; & sequitur Henricus Bott. de Sinodo Episcopi in 2. parte sub num. 4. versulo Adverte etiam.

Quinto, Sinodus est praesumibilis visitationis; quia juxta Praxim Sacrae Congregationis Concilii Episcopi debent primo Sinodum congregare & statuta edere: ac deinde Diocelam visitare, ut cognoscant an statuta Sinodalia serventur nec no. Ergo Episcopus qui ex Decreto Innocentii potest Regulares visitare; potest etiam eos vocare ad Sinodum quia quando aliquid permittitur: videtur esse omnia permissa per quam pervenitur ad illud; lege Ad rem mobilem de lege Ad legatum, ff. de Procurat. lege 2. ff. de jurisdictione omnium Judicum; & notat Barthol. in lege Oratio, ff. de sponsalibus.

Ultimo observandum est in Episcopo considerari posse duplicem jurisdictionem, videlicet ordinariam & delegatam. Respe. tu jurisdictionis ordinariae, Regulares exempti qui subfunt Generalibus Capitulis, sunt prorsus immunes ab accessu ad Diocelanam Sinodum, tam de jure communi: ut in dicto cap. Ex ore, in fine de Privilegiis cum aliis supra citatis, quam ex Decreto Concilii Tridentini in dicto cap. 2. §. Sinodus sess. 24. & hac in parte nihil novi statuit Decretum Innocentii, quia potestas delegata in eo Decreto Episcopo attributa non violat exemptionem a jurisdictione ordinaria, ut dixi supra in ultimo argumento contrario, num. 51. At respectu jurisdictionis delegatae a Sede Apostolica, Regulares parvorum Conventuum nunquam fuerunt exempti, quia Papa neminem eximit a se ipso vel a sua autoritate, ut notat Abbas in cap. Grave, num. 1. & 5. supra de Officio Ordinarii; & dixi in cap. ex parte, num. 22. infra de Privilegiis; & hodie post Decretum Innocentii expresse sunt subiecti Episcopo procedenti, ut Sedis Apostolicae Delegato. Ergo palam est eos tanquam subiectos jurisdictioni delegatae tenent accedere ad Sinodum Episcopi, si ad eam vocentur ab ipso delegata autoritate; & per hoc patet responsio ad septimum & ultimum argumentum contrarium, quia dum dicitur facultas delegata, non violat exemptionem: hoc verum est de exemptione a jurisdictione ordinaria: quia Regulares remanent exempti, pro ut erant ante Decretum Innocentii; & ideo non teneantur venire ad Sinodum, si jure ordinario vocentur ab Episcopo; at verò ab autoritate ei delegata non sunt exempti: imò expresse subiecti ex eodem Decreto; ac proinde teneantur accedere, si ab Episcopo vocentur ex facultate delegata.

Non obstant alia contraria. Ad primum enim responderetur illam paleam in dicto cap. Episcopus, ille secundo 18. distincti. posse intelligi de Abbatibus Cisterciensis Ordinis; & sic de privilegiis & exemptis, pro ut intelligit ibi glossa 1. sed alii Abbates tenentur venire ad Concilium, ut glossa subdit; cum quia videtur transire ibi Praepositus, num. 1. & concordant Archidiaconus & Lapus in dicto cap. Abbates 18. quae. 1. Facit cap. Cum secundum ordinem de praescriptis. Licet hoc datum videatur Henrici Bott. de Sinodo Episcopi in 2. parte, num. 8. vel dicto dicto cap. Episcopus non loqui de obligatione accedendi ad Sinodum; sed de coactione qua Episcopus uti non debet, etiam contra Abbates non privilegiatos sine rationabili causa. Et ita expresse notant Hostiensis, Joannes Andreas, Gem. & Praepositus supra relati, num. 53. dum dicunt Sinodum participare de utraque lege Diocelana & jurisdictionis; & ideo Abbates jurisdictioni Episcopi subiectos: quamvis sint exempti a lege Diocelana, tenent ad Sinodum Episcopi accedere; sed tamen Episcopus non debere illos cogere sine causa rationabili: puta si ageretur de illorum reformatione. Itaque vocati ab Episcopo tenentur omnino parere, quia divina non possunt ob quam causam Sinodus congregetur, ut considerat Abbas in dicto cap. Quod super his, col. 2. circa finem, versulo ultimum offono. Et ideo indistincte accedere tenentur; sed non debet Episcopus per censuras & penas eos compelli: nisi aliqua rationabilis causa existat, ut dicitur in illa palea.

Et hoc

Et hoc modo ad concordiam reducentur jura quae in hac materia videntur opposita secundum DD. in contrarium tamen videtur textus in praedicta Decretali Quod super his in fine ibi Per consensum Ecclesiasticam ad Sinodum ipsam venire compellitur.

Ad secundum de ad illius confirmationem patet responsio ex dictis supra in tertio argumento pro hac sententia, num. 53. quia Sinodus non est abrogata de lege Diocelana, sed mixta etiam de lege jurisdictionis; & ideo tenentur accedere omnes qui sunt de lege jurisdictionis: quamvis non sint de lege Diocelana, secundum Hostiensem & alios ibi allegatos.

Ad tertium responderetur, textum in praescripto cap. Nimis prava de excessu Praelatorum loqui de Fratibus praedicatoribus & Minoribus in hoc specialiter privilegium, ut immutet ibi glossa 1. dum allegat cap. ex ore in fine de Privilegiis, quod loquitur de privilegiatis & exemptis ab accessu ad Sinodum; & aperitur de privilegiatis & exemptis ab accessu ad Sinodum; & aperitur de privilegiatis in dicto cap. Quod super his num. 2. versulo Nisi Privilegium aliud indicat. Et ex illo Joannes Andreas, num. 7. eodem versulo. Et Abbas col. 2. circa finem, versulo linita textum de majoritate & obedientia. Regulares autem parvorum Conventuum post Decretum Innocentii non sunt in hoc privilegium: imò expresse subiecti Episcopo, ut Delegatus Sedis Apostolicae; & consequenter tenentur ire ad illius Sinodum, si jure delegato vocentur.

Vel dicas textum in dicto cap. Nimis prava, loqui de Fratibus simplicibus; non autem de Prioribus & Guardianis qui coguntur accedere: ita Hostiensis in dicto cap. Quod super his, num. 2. in fine, versulo vel illud de Fratibus, hoc de Abbatibus; coguntur ergo Priores & Guardiani & non Fratres; habentis Hostiensis cum quo concordat ibi Joannes Andreas, num. 7. in fine, versulo Fratres non tenentur venire; Praelati vero sic; & Abbas col. 2. circa finem, versulo vel intelligatur in istis Religiosis inferioribus; secus in eorum Praelatis. Et est simile in simplici Monacho claustrali qui non tenetur venire ad Sinodum, cap. conventus 1. quae. 7. Felinus in dicto cap. Quod super his, num. 1. & Henricus Bott. de Sinodo Episcopi in 2. parte, num. 11. & tamen Abbas tenetur, ut in dicto cap. Abbates 18. quae. 1. & in cap. Annis singulis 18. distincti.

Ad quartum responderetur exemptos qui subfunt Capitulis Generalibus, non tenent ad Sinodum accedere in vim Concilii Tridentini; sed tamen tenent in vim Decreti Innocentii, ut in partibus.

Ad confirmationem responderetur, Innocentium in suo Decreto nullam rationem habuisse quod Regulares parvorum Conventuum subiant pluribus Judicibus; quin potius voluit jurisdictionem Episcopo attributam esse cumulativam cum Superioribus Regularibus & Religiosis in eis degentes attingere & ligari; tam legibus suorum Praelatorum quam statutis Episcoporum & ab utriusque visitari, corrigi ac puniri posse; & sic jurisdictionem inter Episcopos & Superiores Regulares esse cumulativam; & locum esse preventionis, ut fuisse probatum est in questione praecedenti, ad num. 26. usque ad num. 43. & in declarationibus ibi positus in fine. Quod si coningat ut Sinodus congregetur eo tempore quo celebratur eorum Capitulum: tunc Praelatus Regularis poterit uni accedere per seipsum & alteri per Substitutum: sicut dicunt DD. de Abbate habente Ecclesiam in diversis Episcopatibus, quia poterit ire ad Sinodum unius Episcopi personaliter & ad Sinodum aliorum Episcoporum per Substitutum, si eodem tempore celebrarentur ut inter alios notat Antonius de Butrio in dicto cap. Quod super his, num. 2. de majoritate & obedientia.

Ad quintum responderetur, argumentum procedere in terminis juris communis & Concilii Tridentini; secus verò post Decretum Innocentii.

Ad sextum responderetur negando consequentiam, quia non est novam in Jure ut Episcopus exerceat jura Episcopalia in

subiectos autoritate ordinaria & in exemptos delegata a sede Apostolica. Unde videmus visitationem & correctionem subditorum non ab Episcopo ordinari autoritate; cum haec sint de jure Episcopalia, ut in dicto cap. Conventus infra eodem; & tamen Religiosos in parvis Conventibus degentes Episcopus visitat & corrigitur Delegatus Apostolicus, pro ut est expressum in Decreto Innocentii X. sed & loca nullius Diocelae similiter visitat Episcopus proximior, ut Delegatus Apostolicus Sedis ex Concilio Tridentino, cap. 9. sess. 24. Ergo eodem modo quamvis Sinodus respectu subditorum celebraretur jure ordinario: tamen ex Decreto Innocentii respectu exemptorum potest Episcopus eam congregare, exemptos vocare & statuta Sinodalibus astringere: non sua sed Apostolica autoritate. Ad hoc textus optimus in cap. Periculo, §. finali de statu Regularium, lib. 6. innovato à Concilio Tridentino in cap. 5. sess. 25. de Regularibus ibi: In omnibus Monasteriis sibi subiectis ordinaria; in aliis verò, Sedis Apostolicae autoritate &c. & quamplurimos alios casus in quibus Episcopus ex Concilio procedit in subditos facultate ordinaria & in exemptos delegata; enumeravimus in cap. Ordinaria supra de Officio Delegati, ubi plenè videas.

At septimum responsum est supra in ultimo argumento pro hac parte, num. 57. Et hanc sententiam probavit Sanctissimus, ut in ejus Litteris in forma brevis: quarum tenor talis est.

ALEXANDER PAPA VII.

Ad futuram rei memoriam

Cum (sicut accepimus) postea Decreto sel. rec. Innoc. PP. X. Praedecessoris nostri incipit. Ut in parvis &c. die 10. Februarii 1654. edito quo parvi Conventus non habentes praescriptum numerum Religiosorum visitationi, correctioni & omnimoda jurisdictioni Ordinarii loci, tanquam super hos à Sede Apostolica Delegati plenè in omnibus subfunt, dubitetur, an Abbates, Priores, Guardiani & alii praedictorum Conventuum Superiores ab Episcopo vocati, ad Diocelanam Sinodum accedere teneantur: Nos ejusmodi dubium tollere cupientes, postquam Abbates, Priores, Guardianos & alios parvorum Conventuum hujusmodi Superiores ad Sinodum Diocelanam accedere tenent, si ad eam ab Episcopo uti Sedis Apostolicae delegato vocentur, autoritate Apostolica tenore praesentium declaramus. Et ita ab omnibus ad quos pertinet, servari praecipimus. Decretum eisdem praesentes litteras semper firmas, validas & efficaces existere & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere, sicut in praemissis per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, & delegatos & definiti debere, ac irritum & inane si secus super his à quocumque quavis autoritate scienter vel ignoranter conigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, nec non quorumvis Ordinum, Congregationum & Institutorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quovis firmitate aliis roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis & litteris Apostolicis in contrarium praesentium quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis illorum tenores praesentibus pro plenè & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, ad praesentium effectum hac vice duntaxat specialiter & expresse derogamus caterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Anno Piscatoris, die 30. Martii 1661. Pontificatus nostri anno sexto.